

পাদার্থ প্রবেশ প্রতিষ্ঠান গব.

ক্ষীণত বায়ু কোণসূচি ও বর্গ
কঙ্ক

সংগৃহিত ও বিচিত হইলা।

বণিক পুকুরিণী

সন্ধান কৃত সূচি যত্নে যাইত হইল।

মন ১২৫৬ শা

তৃষিকা।

৩০০০০০-৪০০০০-

এই বিশ্বসন্ধের ভক্তি বিচারক উচ্চায় ।
 "লার্ডিক পুস্তক রচনা বা সংগৃহ করিয়া অধোধ
 "করিঃ ত্বেন সে শকল পুস্তক বৃহভূয় এবং
 "বাহুত্য প্রযুক্ত এতদেশীয় অঙ্গণ বা নিষ্ঠ'ণ
 "বাদী অভিনব ধূৰক বৃহমেন হামাক ৩০০-৪০০
 "নচেন্দ্রাদয় হইতে পাইবে না, এবং পুস্তক
 "লাভি বহু তর পারিশুম স্বীকার পুরুক নানা
 "স্থান হইতে সংগৃহ ও রচনা করিয় ০ দ্বারা
 "অবোধ নামক এই শুক্রপুস্তক প্রচ'র করিলাম
 "য হাতেঅ প্রাপ্তি ঘটিত আধুক ও ন মোগ
 "হৃক্ষেপানে । এবং ভক্তির ব্যাপক তেজস্ত মহান
 "তব মহাপূর্ণিগের সামাজিক মদীয় নিবেদন
 "এই যে আপনারা ছল পরিত্যাগ করিয়া
 "এই পুস্তকের সার গুরু কর্ম এবং । হৈতাম

তৃতীয় ।।

‘হ্যাঁ ব্যয়ের কারণ দুঃঃ চারি পোকা মাত্ৰ,
গিঞ্চারিত ক’লুকান। যে কোন ‘ব্ৰহ্মকুণ্ডলী’
পুঁয়োজিন হইবে ত’হারা উক ঘন্টালিয়ে কুম্ভ।
‘লকাতা ইষ্টাৱ আপিসে অনুসঞ্চাল কৱিলৈ
পাহিতে পাৱিবেন ঈতি।

ନିର୍ଣ୍ଣଟ ପାତା ।

ପଞ୍ଜାକ

ଶକ୍ତିବଳନା ।

ଶକ୍ତିବଳନା	०	०	०	०	१
ଶକ୍ତିହେତୁ	०	०	०	०	२
ଶକ୍ତିବିବେକ	०	०	०	०	३
ଶକ୍ତିତ୍ତ	०	०	०	०	४
ଶକ୍ତିପଦେଶ ଅଥବା	०	०	०	१	५
ଶକ୍ତିଦ୍ୱାରା	०	०	०	०	६
ଶକ୍ତିଦ୍ୱାରା	०	०	०	०	७
ଶକ୍ତିଦ୍ୱାରା	०	०	०	०	८
ଶକ୍ତିଦ୍ୱାରା	०	०	०	०	९
ଶକ୍ତିଦ୍ୱାରା	०	०	०	०	१०
ଶକ୍ତିଦ୍ୱାରା	०	०	०	०	११
ଶକ୍ତିଦ୍ୱାରା	०	०	०	०	१२
ଶକ୍ତିଦ୍ୱାରା	०	०	०	०	१३
ଶକ୍ତିଦ୍ୱାରା	०	०	०	०	१४
ଶକ୍ତିଦ୍ୱାରା	०	०	०	०	१५
ଶକ୍ତିଦ୍ୱାରା	०	०	०	०	१୬
ଶକ୍ତିଦ୍ୱାରା	०	०	०	०	१୭
ଶକ୍ତିଦ୍ୱାରା	०	०	०	०	୧୮
ଶକ୍ତିଦ୍ୱାରା	०	०	०	०	୧୯
ଶକ୍ତିଦ୍ୱାରା	०	०	०	०	୨୦
ଶକ୍ତିଦ୍ୱାରା	०	०	०	०	୨୧
ଶକ୍ତିଦ୍ୱାରା	०	०	०	०	୨୨
ଶକ୍ତିଦ୍ୱାରା	०	०	०	०	୨୩

ଲିଖ ୪୮ ପାତା।

					ପ୍ରକାଶ
ଅନୁଷ୍ଠାନିକ ଶୀଘ୍ରମ	୦	୦	୦	୧୮	
ଏ ଦ୍ୱିତୀୟ	୧୦	୦	୦	୧୦	
ଅନ୍ୟ ଏତି ଚୈତନ୍ୟ ଅନୁଷ୍ଠାନିକ ଶୀଘ୍ରମ	୦	୩	୦	୩	
ଏ ଏ ଦ୍ୱିତୀୟ	୧୦	୧୦	୧୦	୩୦	
ମେଘାର ଅଗାର ଶୀଘ୍ରମ	୦	୩	୦	୩	
ଏ ଦ୍ୱିତୀୟ	୦	୦	୦	୦	
ଶାର ବ୍ର ଅଣିତ୍ୟ	୦	୦	୦	୦	୦
ଶୁଣେର ମନୋଧ	୦	୦	୦	୦	୫୨
କ୍ରିୟାର ଫଳ	୦	୦	୦	୦	୫୫
ତତ୍ତ୍ଵପ୍ରକରଣ	୦	୦	୦	୦	୪୪
ଶାର ଓ ତୃ	୦	୦	୦	୦	୫୫
ଉତ୍ତାନ ଧିବେକ	୦	୦	୦	୦	୪୭
ମହୋଯଧି	୦	୦	୦	୦	୪୮
ଉତ୍ତାନ ବାକ୍ୟ	୦	୦	୦	୦	୪୯
ଦ୍ୱିତୋପଦେଶ ଶୀଘ୍ରମ	୧	୨	୧	୨	୫୧
ଏ ଦ୍ୱିତୀୟ	୦	୦	୦	୦	
ଏ ତୃତୀୟ	୦	୦	୦	୦	

ନିୟମିତ ପତ୍ର ।

	ପତ୍ର		
ଶ୍ରୀକୃତାପଦେଶ ଚତୁର୍ଥ	୦	୦	୫୫
ପଞ୍ଚମ	୦	୦	୧୯
ସତ୍ତମ	୦	୦	୧୯
ଅଷ୍ଟମ	୦	୦	୬୦
ସାତମ୍ବିନୀ ଏবଂ ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ	୦	୦	୬୩
ସଂଗୀତଗୀର୍ଣ୍ଣ	୪	୫	୭୧

ପ୍ରକୃତ୍ୟାମନ ॥

ପ୍ରଯାବ । ନମୋ ॥ ଶୁଦ୍ଧତବ ଚରଣ କମଳେ । ୧୦୫୩
 ବିନା କେ ତାରିବେ ଏତ୍ସ ହିଙ୍ଗୋତେ ॥ କୃପାକ୍ଷି
 କୃପାନ୍ତି ଅଧିକ ଜନେ । ଅନାଥପଦ ଦୀନ ବନ୍ଧୁ
 କୃପାସିକ୍ଷୁ ଦାତୋ ॥ ଆମି ଅତି ଦୁରାଶ୍ୟ ନାହିଁ
 ପୁଣ୍ୟ ଲେଖ । ଶମନ ଭବନେ ସହି ପାଇ ବହୁଶେ
 ଶେଷ ଜନ୍ୟ ଦୟାମୟ ଲହିନ୍ତୁ ମୂରଣ । ତାରିତେ ହୁ
 ବେ ଦୀର୍ଘ ଦିନୀ । ଶୈତରଣ ॥ ତୋମାର ମୂରଣେ ହୁଏ
 ଶବ୍ଦର ଦିନର । ଗୋଟି ଜନ୍ୟ ମାହିନ ଘନେତେ ଅନୁମନ
 ଦୟାମୟ ଲାଗନ୍ତବ ଦୟା ଲର୍ଦ୍ଦନେ । ନିତି ଓ ତର
 ଗ ହିତ ଆଚେ ଗନ ଘନେ ॥ ପାପେ ନାହିଁ କରି
 ଭ୍ରମ ଭାପ କୋଣ ଛାର । ଅବହେଲେ ଭବାଣବ ଗବେ
 ହୟ ପାର ॥ ନିରାଳେ ନାଶ କର ଆମନ୍ତ ଥଚାର
 ଶିଆମ ଦଚ୍ଛାର ବଲେ କେହ ନାହିଁ ଆର ॥

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାଧିକ୍ରମ ।

ଶ୍ରୀରଙ୍ଗ

...ପ୍ରମାଣିତ ପରିଚୟ

ଜ୍ଞାନବୋଧ ।

ଏହାର । ଅମଗଳୀ ଆମି ତୋରେ ସତ୍ୱପୂର୍ବମରେ ।
ବ୍ୟାଧିତାମ ନିରାମ ମାନ୍ୟ ପିଣ୍ଡରେ ॥ ଉତ୍ସକୁଷ୍ଠ
ଶ୍ରୀରାଧାକୃଷ୍ଣ ନାମ ଯଥୀ ସୁଧା । ପାଲେତେ ନିର୍ବ୍ଲକ୍ଷ
ଶଦ୍ଵା କରିତାମ କୁଥା ॥ ତଥାପି ହିଂସଦି ଉଠ
ରେବ ଝୁଲା । ପ୍ରଥମ ହତେ ଗୁରୁମତ ତତ୍ତ୍ଵାନ ଛୋ
ଳା ॥ ଶିବ ରାମ ଆଦି ନାମ କରାଇଯା ଗାନ ।
ଅନ୍ତାଳ ବାଗିତାମ ପ୍ରାଣେର ଅମାନ ॥ ମେ ସୁଖ
ଅସୁଖ ବୋଧ ହିଂସା ଆହରେ । ସମ୍ମଦେଖି ହେବ ପଡ଼ା
କେ ପୃତିଲୋ ଏହୋ ॥ ତ୍ରଯ୍ୟ କରେ ସୁଖକର ମା
ମସ ପିଣ୍ଡର । ହିଂସକୁ ଭରିଗଣ କରିଯା ନିରାମର ॥
ଥେବେବୁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ମନୁଷ୍ୟକ ଏକ ବିଡ଼ିଥଳ । ବିଦ୍ୟା
ବ୍ୟକ୍ତିମ ଫୁଲେ ହିଂସି ଦ୍ୱାରା । କେବଳେ ଘଟିଲେ

ଡୋରେ ଏମନ ଦୁର୍ଗତି । କାବ ଦେଖି ଅତ୍ୟପର କି
ହିଁବେ ଗତି ॥ ଶୁଣ ଆଜେ ଦେଶେଇ ବେଡ଼ାଇଲି
ଉଠେ । ଏଥିର ସଂଶୟ ଆଣ ସଙ୍କଟେତେ ପୁଣେ ॥
କାର୍ଯ୍ୟକାପ ବ୍ୟାଧି ଆସି ସଥିଲେକ ପ୍ରାୟ “ଏହୋତ୍ର
ବିପଦେ ଆଜି କି ଆହେ ଉପାୟ ॥ ଉପସମ କର
କୁମ ଶୁଚାଇଯା ଧୀର୍ଘା । ସଲ ବାବା ଆତ୍ମାରାମ କର
କୁମ୍ବ ପ୍ରାୟା ॥

ତୃତୀୟେଣ ।

ପାରାର ॥ ଏକି ବର୍ଜ ଶମୋଭ୍ରଙ୍ଗ କେଳ ଉଚାଟିନ ।
ଶିରାନନ୍ଦ ମନ୍ଦରଙ୍ଗ ବିଲେ ଅତୁକ୍ଷଣ ॥ ଶ୍ରୀନାନ୍ଦଭୀମ
ମଦ୍ବା ଧୂମ ଯେମ ଅନ୍ଧ ପ୍ରାୟ । ଭୁଲେତେ ଭୁମହ କଟ,
ଆଶାର ଆଶାର ॥ ଦୈର୍ଘ୍ୟର ତ୍ୟଜ୍ୟକର ସତ
ଆଶାବାହୀ । ବିଷୟ ପଞ୍ଜ ବଲେ ଆରିମଧୁ ନାହିଁ ॥
କୋମ ଏକ ହାନ ଆଦେ ଅତି ପକ୍ଷୋଚିତ ପ୍ରକ୍ରିଯା
ଯ ମହୁ ଦଳ ପାନ ଆନ୍ଦୁଟିଲ ॥ ଶିକୁଳ ବ୍ୟାକୁଳ
ହୈଓନା ତୁମ୍ଭ ଆର । ଶୁଣ ମନେ ଉନ୍ନମ୍ଭ କର ଏକ
ବୀର ॥ ମେ କରିଲେ ଯେହି ମୁଁ ରହିଲୁଛେ କୁହି ।
ଶ୍ରୀନୁକ୍ଷଣ ତୃପ୍ତ ଭ୍ରେ ପାନ କର ତାହି ॥ ଅମର ସତ

ଶତରୁଷୀତମଳ ଆହେ । ଶକଲି ହିଈବେ ତୁମ୍ହଙ୍କ ଗୋଟେ
ତୌର କାହେ ॥ କିନ୍ତୁ ଆହେ ତୁମ୍ହଙ୍କ ରୂପ କଟ୍ଟିକ
ଶୁଣାଲେ । ଅଜ୍ଞେନିଦ୍ଵାରା ହଜେ ତୁମ୍ହଙ୍କ ପଢ଼ିବେ ଜଣେ । ତୁ
ଅଜ୍ଞେନିଦ୍ଵାରା ଦତ ହିଯା ନାଥଧାର । ଧାରିମାନ ହରେ
ଗିଯା । କର ମଧୁ ପାନ ॥ ଦେଖିବେ ଗେ ଅକରାଲେ
ଆହେ କତ ଶୁଦ୍ଧା । ହିଜିତେ ହିବେ ଧୂମ ବୈଦରିକ
ଶୁଦ୍ଧା ॥ ପ୍ରାଣ ହବେ ହେବ ଏକ ବଳ ମୂଳ୍ୟ ଧର । ଏ
ପୃକ୍ଷଜ୍ଞବେଳେ ଆଶା ହବେ ନିବାରଣ ।

ଆତ୍ମବିବେକ ।

ପରାମାର ॥ ଶୁନ ମନ ଅଦ୍ୟାବଧି ସ୍ଵତଂଗର ହୁଏ ।
ଶୁଦ୍ଧ ଶତ୍ରୁସତ୍ୟ ଧର୍ମ ଚେଷ୍ଟିକରେ ଲାଗେ ॥ ନିରଦେଶ
ହିଯା ମନ୍ତ୍ର ଅନିତ୍ୟ ଉତ୍ସବେ । ଆଶା ବୁଝେ ବାସା
ରୁବେ କତକାଳ ରୁବେ ॥ ଅସାର ବାଶାର କବ ଆଶାର
ନିପୁଣତ । ଆଶାର ଚୁମ୍ବାର ଚେଷ୍ଟା ଘୁଞ୍ଚି ଅଚିରାତ
ହୁଲିଛୁଲ ବାଡ଼େ । ଶାତାଙ୍ଗିଲେ ବୁଝିର । ସବିଶେଷ
ପାତତ୍ରି ତଥନଗ ବେ ଚୈର ॥ କୋଥା ରୁବେ ଆତ୍ମ
ଦୟେ କୋଥା ରୁବେ ଆଶା । ମନେ ହବେ ଏହି ଦାର
କ୍ରେବ ହୈଲ ଆହେ ॥ ସାତ୍ରାକାଳ କେ ଜଣେଲ ଗାନ୍ଧି ।

ধর্মতত্ত্ব।

জাল কাল। কাল রংজ কাল সম কোথা মহা
কাল। কি শিচও দালদুগ্ধ হেরে মুগ্ধ ঘোরেন
অয়েষ্য ধূর্ষ্য র্টি ধার্ষ্য সার মহা ঘোরেন। এই
বেশ; উপায় করহ কিছু তার। সে সত্ত্ব দুর্জয়
বিপদে চড়ে পার। ওরে মন তখন না হবি
যদি নার। হয় ভাব রাধাকৃষ্ণ নয় ভাব তার।
তুঃ ষল তার। সার। আমি বলি হরি। ফলক
পদার্থ এক অনুভব করি। তাহে দ্বিধা হতে
নিশ্চ পথ পাওয় তার। সর্বং বিষ্ণু ঘর জগৎ
এই বাক্য সার।

ধর্মতত্ত্ব।

পমার। মানব জনন মন পাইয়াছ যদি।
বিষয়ের বাস কেন তুল নিরবধি। পূর্ণ নারি
হয় কভু বিষয়ের আশা। আশায় অশেষঃক্লেশ
সুন্দর নাশ। আশার তৈল হয়ে বৃথ
কাল হর। কান্তিকে আশার ওরি ভাস্তি দুর
ক্ষেত্র। শুন ভাস্তি তুম হয়ে খমে রাধামন
দ্বিলোক প্রপুর। ধর্মাশ্মি কের ধৰণ। চতুর্থ

କଲେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଥମ ଧର୍ମ ଆଗେ । ଆଜି ତିମି କଳ
ହେଲା ତୁ ଶେଷ ଭାଗେ ॥ ଆଦରେ ସାଧରେ ମେହି
ଧର୍ମର ଆଚାର । କୃଷ୍ଣ ଆପଣି ହଙ୍ଗ ଧର୍ମ ଅବ
ତାରୀଖ ॥ ବ୍ୟଥାମ ହସେ ମଦ୍ମ ଧର୍ମ ପାତେ ମନୋ ।
କାରି ଘନୋବାକେ ତେ ଧର୍ମର ଗୁଣ କିମ୍ ॥ ଧର୍ମର
ଶୁଭ୍ରାରେ ଦିଯା ଛାନ୍ତି ଦୋକାନ । ମନ୍ତୁଳେ ବାନ୍ଧି
ଯଥାର୍ଥ ପରିମାଣ ॥ ମାଯାଭୋର କାଟି ଖୋଲ
କୁଳେର ପଶରା । କ୍ରମତେ ସାହିର କର ଶୁଦ୍ଧାର
କଟରା ॥ ପରିଚ୍ଛତ କର ତାହେ ଦିଯା ସ୍ନେହବାରି ।
ପ୍ରେମେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଫରିଯା ଶାଜାଓ ସାରି ପାରି ॥ ପ୍ରେମତୁ
ପୁର୍ବକ ଶାଶ୍ଵତ ପ୍ରାତିକେରେ ଥର । ଘନେର ଆନନ୍ଦେ
ସମି ବିକି କିମି କର ॥ ପ୍ରେମ ଦିଯା ଶାଶ୍ଵତାଗେ
ଚକ୍ର କିମେ ଲାଗେ । ଅବୃତ୍ତିର ଲାଭିତ ଭତ୍ତିର ବଶ
ହାତେ ॥ ଭାବୁ ଥିଯା ତଗବାନ ଭନ୍ଦେର ଅଧୀନ । ଭାବ
କେବୁ ଭାବୁ । ଅତି ଶୁକଟିଲ ॥ ଶର୍ଵଦାଶି
ଶଚେତନ ଶର୍ଵ ଶୁର । ଶର୍ଵମେଦ୍ୟ ଶର୍ଵବ୍ୟାପି
ଶର୍ଵି ଶୁରମ୍ଭୁ ॥ ଶର୍ଵଦା ଶର୍ଵଶୁରମ୍ଭଶୁର ଶର୍ଵମ୍ଭିତ ।
ଶର୍ଵାଧାର ଶିଳ୍ପିତାତ ବିତିକୁ ରହି ॥ ଶୁରମ୍ଭିତ

সংচিদানন্দ সর্বত্র সমাজ। সর্বদশী' সহায়ন্ত্ৰ
সর্বশক্তিশালী। অঙ্গপ শুণগ বিশ্ববৃষ্টি হলো
তাঁরে। সকলের আদ্য অন্ত সকলের সারু চরা
চর আদি কৰি সবতাঁর নাম। কেবাক পুণ্য
কৰ্ম। কেবাক রি জায়।

বিষদী। অনন্ত শুণাণ ত্বঙ্গঃ সকলি তাঁহুরি
কাণঃ তাঁহা হৈতে সৃষ্টি হিতি লয়। তিলি
মূল মূলাধাৰঃ অতি শুল্ক শুল্ক কারণ বেদাগমু
পুরাণেতে কয়। ব্যাপ্তি সর্বচরাচরঃ সর্বাত্মক
পারাঙ্গপুরঃ পুরপদ প্রাণিৰ কারণ। যত দেখ
কায়। চীরাঃ সকলি তাঁহার নামাঃ কতুপ
কৰিলা ধারণ। শক্তিশিব নারায়ণঃ গুহপতি
গজাননঃ এক বন্দে-নানাকৃপ হয়। ঐলোরু
ধতেক আছেৰ মগভাৰ তাঁৰ কাছেঃ তুঁ শৈল
গুণাধিক ঘয়। সর্বত্র সমাজ ক্ষিঃ তাঁহাতে
মাথৰ ওক্তিৎ যদি চাহ আপ মাহত। তবা
মুখ্যমুর্বিবারঃ অনাম্বামে হবে পুরুষ সৌধ
ভাবে শক্তিৱ পাইত।

ଚତୁର୍ବୀ । ଶୁଣ ଦୟ ପାଇଁ ଯୁଦ୍ଧକ୍ଷଣ୍ଡ ବିନା
ହାତିଲିମକ୍ଷଣ ଆଛିଯେ ଶିଖେର ଉଦ୍ଧିଷ୍ଠ ଭକ୍ଷଣ ଯୋଗେ
ଦାଧିନ୍ତୁ । ସହି ଯାକେ ମୋକ୍ଷ ପାଇଥେ ତୁରାକୁଣ୍ଡ
ଅବିଷ୍ଟ ମେଳେ ଆନନ୍ଦମଯୀର ନାମେର ଧୂଙ୍ଗା ଭୁବେ
କାନ୍ଧଳା ॥ ତ୍ୟାଜିଯା ଅନିତ୍ୟ ମୁଖେ, କାଳୀର ଥଳ
ଶୁଦ୍ଧେଃ ରବିଶୁଦ୍ଧ ମନୋଦୁଃଖେଃ କୋନ କଥା ବବେଳା
ଶାଶ୍ଵତ ତୃପ୍ତ ହବେ ଦୂରଃ ଶଶନେର ଦ୍ଵାରା ଚାରି
ବୈ ଆନନ୍ଦ ଦୂରଃ କିଛୁ ଦୁଃଖ ରବେଳା ॥ ତ୍ୟାଜ
ମନ ମୋହମାଯଃ ଭବେ ଭାବ | ଭବଜାଯାଃ ପାବେ
କାଳୀ ପାଦ ଛାଯଃ ଶମାନଦେ ରହିବେ । କାଳେର
କାଳିନୀ କାଳୀଃ ଶୁଦ୍ଧଦାତୀ ଶଶି ଭାଲୀ ଧୂତାଯେ
ଘନେର କାଳିଃ କୋଲେ କରି ଲାଇବେ ॥

ପର୍ମାର । ସ୍ଵର୍ଗ କିଛି ପତନେତେ ପାଇଯାଇଛି
ତୋରେ । ସନ୍ତ ଥୀକ ମନୀପଦ୍ମା ମାନଗ ପିଞ୍ଜରେ ॥
ଶାଶ୍ଵରୀଇଯା । ଏହିତେ ତୃତୀ ଜୀବ ମୁଖୀ । ନିରାତ୍ମ
ନିବ୍ରାନ୍ତିକ ଦ୍ଵିଧାକ୍ଷପ ଶୁଦ୍ଧ ॥ ବେଡାଇତେ ଦେଶେ ଏ
ଭିମୋ ଆଚାର୍ଯ୍ୟନେ । ସେ ଆଶା ଏହି ପୂର୍ବ ହିତେ

কেমন ॥ জানতোহ পৰ্যু এবে কঠিন পঞ্জীয়ন
 তগু নাহি হবে রবে লগ নিরস্তর ॥ পাতঃগু
 গিগাৰা কেন উড়ুৰ কৰ । সাধ্য গতে সিংহ হেতু
 উপদেশ থৰ ॥ চঞ্চল স্বত্ত্বাবে এত কষ্ট ওনা
 অহিৱ । ঈৰ্য থৰো পৰ্যুৰাজ চিন্ত কৰ হিৱ
 কুম দগে ভূমগেতে কিবা লভ্য বল । ৭ হেবদগে
 শ্রান্ত ইবি চতুঃবগ' ফল ॥ বুধাকৃষ্ণ শিরু বজি
 আদি সুখ নাম । আলাপনে শ্রান্ত ইবি সদৃ
 শন্দ ধাম ॥ একারণ অনুক্ষণ বলিতেছি তোৱৈ
 বল বাবা থাণপঙ্কী কৃষ্ণ হৰে ॥ হয়েকৃষ্ণ
 কৃষ্ণকৃষ্ণ রাখি । ভক্তি ভাবে বদনেতে বল অবি
 শুণ ॥ যুক্তি যুক্তি সুধাসিঙ্ক কাম আস্তাদনে ।
 এছাৱ ঐহিক সুখ তুচ্ছ হবে গনে । পুৱমাথু
 তত্ত্বজ্ঞান শশি যদি য । অভীক ঐয়িক সুখ
 রবেনা মিষ্য ॥ বিশেষতও চিন্তা কৱে দেখক
 সত্ত্বৰ । কস্যমাতা কস্য পিৰী কস্য সহীয়ে ॥
 দারা পুণ্য আদি মিত্র কেহ কাৰ ময় । স্মৰন
 মুদিলে ধাম অন্ধকাৰ ময় ॥ তোহায় প্ৰমাণ

ମୁଣ୍ଡ ଏହିମେ ନିଚର୍ଯ୍ୟ । ନିଶ୍ଚିଯୋଗେ ଏକୁ ୧୯୫
ମୁଣ୍ଡ ପକ୍ଷରୁ ॥ ଅଭାବୁ ହିଲେ ଦେଖିଲେ ପରମପାତ୍ର
ଆପଣିର ହାତେ ଗମ୍ଭୀର ତ୍ରୈପତ୍ର ॥ ଅଭାବୁ ମମ
ମନ କୁଣ୍ଡଳ ଉପଦେଶ । ମର୍ବଦୀ ପରମ ତତ୍ତ୍ଵ କରିଲୁ
ଉଦେଶ ॥

ସ୍ଥିତୀଯ ।

ଆଦ୍ୟାତ୍ମକାକ୍ରମାବଳୀ । କାଳ ଜ୍ଞାନେ ହେଲ ଅଥ
ପାଠୀଙ୍କା । କାଳ ଜ୍ଞାନେ ମନ୍ତ୍ର ତୋରେ କବେ ପାଇବ
ଏହା ॥ ଅକୁଳେତେ ଅଧ ଧତ ହୁଏ ହିଲେ କୁଳ । ୬
କୁଳେତେ କୁଳ ତତ ତ୍ୟଜି ନିଜ କୁଳ ॥ ଦୀନତାରୀ
ସଂଦାବ୍ୟକ୍ଷ ଘରସବ୍ୟଣେ ନିଧି । ଦିନତାରୀ ଘଟାଯ ସେ
ବିପରୀତ ନିଧି ॥ ଅକ୍ରମିତ ଅଳ୍ପ ହେଲ ବିରହେତେ
ଆମ୍ର । ଆତ୍ମଧାରେ ସୁବେଣ୍ଟିକ ସଦ୍ବାଦେଖି ଆମ୍ର
ବ୍ୟାପନୀୟିତାରୀ ଦୋଷା ବର୍ଣ୍ଣତେଛ ଅଂଶେ । ଏଣେକ
କୁଳରୁ ତବୁ ହେଲି ମର୍ବଦ ଅଂଶେ ॥ ଶାନ୍ତବା କୁରିଦ୍ୟା
ଶାନ୍ତ ଡାଗ୍ଯ ହେତୁ ବିଧି । ଶୁଣୁ ତବେ କିଣିକାବେ
ପ୍ରାକ୍ରିବେକ ନିଧି ॥ ଆପଣ ପ୍ରଦେଶେ ମନ ନିଧି ।
ତୁମ୍ଭ ଆମ୍ର । ଆପଣ ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟ ମାତ୍ର ହୃଦୀ ରୈଳୁ

ଆମେ ॥ ଅର୍ଦ୍ଧଦା ଶ୍ରମ ଗଲ ମଦୁଳ୍ଲି ସାରଣ
ବର୍ଦ୍ଧଦ ବର୍ତ୍ତେତେ କାହା ଯଦତ ବାରଣ ॥ ଚକ୍ରଭୂଟି
ଓହ କୁଳ ଶୁଦ୍ଧାଇବେ କାହେ ପ୍ରକଞ୍ଚନି ମନ୍ଦିରି
ପଢେ ଆଛ କାହେ ॥ ଭାଜ ଭୁଲେ ଭୁଲେ ତେବେ
ବାଚିତେଛ କାଟ । ଭାଜ ଭୁଲେ କୁତୁଳେ ଯାଏ
କାହେ କାଟ ॥ ବଲଦ ହରୀଙ୍କ କିମ ତବୁ କେନ ବୁଝୁ
ବଲଦ ମଦୁଳ୍ଲି ଦେଖି ବିଦ୍ୟାମାତ୍ରେ ବଳ ॥ ଯାନୀ ଯାତ
କର୍ମ ଯଥେ' ସହି ମଦାରବି । ଶାନି ତବେ ତୋରେ
ଯୁଭିଗନ୍ତ ମଧ୍ୟରବି ॥ ସୁଜଳ ମଦୁଳ୍ଲି ଜୋନେ ମନ
ପିବ ମନ୍ତ୍ର । ମଜଳ ମୁଦ୍ରର ଗତ ଶୁଟାଇବ ମନ୍ତ୍ର ॥

ତୃତୀୟ ।

ପ୍ରାର । କହ ଦେଖି ଓରେ ମନ ଜିଜାପିତୋ ।
ମାରେ । କିକାପେ' ପାଇବେ ତ୍ରାଣ ଏତବ୍ସନ୍ଧାରେ ॥
ଅନିତ୍ୟ ଲଙ୍ଘାରେ ହସ ହରିନାମ ମାର । ପାତଏବ
ପୁଟ ମନୁତାଇ ବର ମାର ॥ ଅତ୍ୱବା ତୋମାର ମର
ଦୁଃଖ ଅଭିଶାୟ । ହରିବଲି ଡାକ ମନ ମହାଶିଖ
ହରିବଲିଲେ ଜୀବନ ଶୁକ୍ଳ ହସ । ଅପାକାଲେ ତୋମ
ଖାନ ଗୋଲିକେ ନିର୍ମଳ୍ୟ ॥ ନାବୁଦ୍ଧିଯା ହିତ ସାକ୍ଷି

ତୁ ମୁଣ୍ଡ ପଥେ । କିମ୍ବତେ ହର୍ଷବେ ପାଇଁ ଦେଖେଇ
ହୁଏତେ । ଆଯାତେ ଆସୁତ ହବେ ଦୈବାରୀଙ୍କ ମେଳେ
ପୁଣ୍ୟ କଲ୍ୟ ଜଣ୍ୟ କଲ୍ୟ କରୁ ॥ ଏହି ମତେ
ସୁଧ ତଥ କନ୍ତୁ ନାହିଁ ହବେ । ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଜୀବିତ ମନେ
ଧିଗ କେ ଘଜିବେ ॥

ଚତୁର୍ଥ ।

ବିଦେଶୀ । ତ୍ରିମୁଖାର ପାରା ଦ୍ୱାରା ପୂର୍ବ ଅଞ୍ଚଳ
କର ଦ୍ୱାରା ସାଦ ପାର ହବେ ଭବ ସାରି । ତିନି
ସର୍ବମୁଦ୍ରାଧାରୀ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ନିର୍ଧିକାରୀ ଜ୍ୟୋତିଷ
ଆଁଶ ସମଭୟ ହାରି ॥ ଉପମା କରିତେ ତାରୀଃ ଚାରା
ଚରେ ନାହିଁ ଆରୀ ସାରୀ ଓଳ ସେଦେ ଆଗୋଚରା ।
ନିତାନ୍ତ ଅନନ୍ତ ଅନ୍ତରୀ ଯେତେହିରୀ କୁଣ୍ଡଳ ଅନନ୍ତ
ଦିଶାକୁ ବିବ୍ରାତର ॥ କିମ୍ବକ୍ୟ କିମ୍ବଳ କମ୍ପିଃ ଶା
ଶାନ୍ତିବୈଶ୍ୟ ମନ୍ଦିରାଃ ତିନି ମାନ ବାଯ ତିନି
ଭାବ । ତାନ ବହି ତିନି ଜଳାଃ ସର୍ବବ୍ୟାପୀ ଶୁ
ଶତ୍ରୁଗାଃ ଶର୍ଵିଷଟେ ପଟେ ଶାବିଶୀବ ॥ ଅଥା ମୁଣ୍ଡ
ଆକାରୀ ସର୍ବାଶ୍ରେଷ୍ଠ ସେନ ତ୍ରିମୁଖାରୀ ତିନି ଦେଇ
ମୁଣ୍ଡ ଶିତ୍ୟକାଳ । ନିଷ୍ଠିଶ ଆକାର ଶୁନ୍ୟଃ କିମ୍ବ

উপাসনাজন্যে তিন্দু মৃত্তি সুপ্রকাশ ॥ প্রণপন্থ
 ক্ষেত্রে পৈষৎ তাহে ঘোত্র নাহি তঙ্গ পরম্পরা
 অপ্রত্যেক প্রভা । বিষ্ণুক্ষেত্রে চতুর্ভুজ স্থানে চক্ৰ
 গদাভূজ জীলো পলাদল জিলি আভা ॥ শিখ
 ক্ষেত্রে শুলধর্ম শক্তি কৃপাশক্ষিকর্ম সুয ক্ষেত্রে
 দীঘি প্রদায়ক । শাস্ত্র উচ্চ সার কথা পুরুষ
 পুরুষ সিদ্ধিদাতা গণপতি বিষ্ণু বিগত্যে ॥
 পর্যায় । একেগঞ্জ পঞ্চে এক জামিবা নিষ্ঠ
 অতএব তেদাতেদ কর যুক্তিলয় ॥ শুশ্রা জ্ঞানি
 পশ্চিমাভিগানি জনগণ । দ্বেষাদ্বেষে অন্যান্যা
 সে অগ্নেলিপ্ত হন ॥ বিশেষ কেবল তুম মূল
 ধারি তার । যাহাহতে তেদাতেদ আদির সঞ্চার
 কলিতা ব্যথ তাহা অনথে'র সূত্র সুপ্রসারণ
 পরামর মহাবিষ্ণু ॥ বেদবেত্তা মুদ্রণ শ
 শাস্ত্রাধাৰ মূল । অন্যপরে কিছিক বা তানি
 শুলভূল ॥ অতএব হন তুম উপাসনা কৃত
 তবে পরমাথ তত্ত্বান হৃদেখৰ ॥ অন্যান্যে

କୁଳ କୁଣ୍ଡଳେ ହିଁବେ ବିଶୁଦ୍ଧ । ସୁତିଗୀରୁଷେ ଚର୍ବି
ଶର୍କରାଶ୍ରୁ ଉତ୍ତର ॥ ଅତରେ ତୁମେ ତାମାତ୍ର ତୁମେ
ବେତ୍ତେ । ସଦାରା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନାହିଁ ବିଶ୍ଵ ଆଶ୍ରମ ବର୍ତ୍ତେ ॥
ଜୀବିତ ଏକଜ୍ଞ'ଭୂମି ଅଳ୍ପକାଳ ଭୋଗ । ତଳ୍ଲୁଧେ
କଟଟକ ମାତ୍ର ଭୁମ ମୁଖ୍ ରୋଗ । ଅଗ୍ନେଭାବ ମେ
ମନ୍ଦର ଆମୁଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ଥର୍ଷାନ୍ତ ନା ହୟ ଷେଳ ଅନ୍ତ
କାଳେ ॥

ପଞ୍ଚମ ।

ପର୍ଯ୍ୟାର । କେମ ମନ ଅକାରିଣ ଥିଲ ଆଶ୍ରେଯଣ ॥
କରିଛେ ତାମିଆ ବହୁ କ୍ଲେଶେତେ ସତନ ॥ ଦାରିଦ୍ର
.ଶମାଳ ଭୁବ ବିଧି କାନନେ । ଭବିଷ୍ୟତ ନା ତାବି
ଶୁକ କି ହିଁବେ ଥିଲ ॥ ଜୀବିନ ଶୁଣ୍ୟ ପଞ୍ଚ ହେଲ ହୃଦୟେ
କେମ ଭଲ । ଅନ୍ତର୍କ ଭୁଗଣ କମଳ ଦେଇ ସବ ॥
ପରେ କି ହିଁବେ ତାଙ୍କ ମାଳାନିଆ ସାର୍ଯ୍ୟ । କାରି
ତୁମ୍ଭୁ ସେଚ୍ଛାମତ ଆ ତାର ବିଳାର ॥ ମୁଖ ଉଦ୍ଧେଶ୍ୟେ
ଆଜି ଅବିରତ ଥିଲ । ଅଗିନା କୁଣ୍ଡଳ ବର୍ତ୍ତମାନ କାରି
ଜୀବିତ ॥ ତାହାର ବିକଟ ରତ୍ନ ମିକଟ ତୋମାର
ଭୂଷିତ କଲକ କାଷ କାରିବେ ଆହାର ॥ ଦର୍ଶତେଇ

ବନ୍ଦ ବୁଝିକିଛ ନେବେ ନିତ୍ୟ । କେବଳ ନିଖିଲ୍ କର୍ତ୍ତ୍ତୁ
 ଏକ ହନ ମତ୍ୟ ॥ କଣ୍ଠାତା ସମ ସେଇ ଅକାଶେ ଆ
 କାଶେ । କ୍ଷମେକ ବିଲାସେ ମେହି ପୁନଃପାଇ ଲାଶେ ॥
 ଦେହକେ ସର୍ବ ରୀବି ସତର୍ବ ବୁଥାଯା । କ୍ଷମେକେ
 ଅବୀନ କ୍ଷମେ ପୁରାତନ ପାଇ ॥ ସେଇ ପୁରାତନ ତ୍ୟା
 ଗି ଏବ ବାସ ପାଇଁ । ସେଇଘତ ପରମାତ୍ମା କାହାି
 ତ୍ୟାଗକରେ ॥ ଅତେବ ମନ ଉତ୍ୟା ହିତ ବାକ୍ ଧରି
 ଅନିତ୍ୟ ଆଶ୍ୟ ଏବ ପରିତ୍ୟାଗି କର ॥ କିମହିଦେ
 ଖଲେ ତଥ ସଦେ ନାହିଁ ଥାବେ । ଜୀବନ ସୌବଳ ଥିଲ
 ପଡ଼ିଯା ରହିବେ ॥ ବାଙ୍ଗଳା ଶିଖିଲ ହୁଏ ଏହି ଶୁଣି
 ଶିର । ବିଜ୍ଞାନ ଥଢ଼ିଗେତେ କାଟ କାର୍ଯ୍ୟାବଳିର ଏହି
 ଲିଙ୍କାମ ହହିଯା ଭାବେ ନିତ୍ୟ ନିରଜନେ । ସାହୁର
 ମାସରେ ଦୃଢ଼ି ଲାଜି ଥାକେ ଥିଲେ ॥ ତଥେ ପାଇଁ
 ନିତ୍ୟବେ ନିତ୍ୟନିତ୍ୟ ଚୁଥି ହହିଦେ ହତାହେ
 ମନ୍ତ୍ର ହତାହେ ମୁଖ ॥ ନିର୍ବାକ ର ନିର୍ବାକୀ ଏହି
 ତ୍ୟାଗିବିକାର । ନିର୍ବାକାର ଅର୍ଥର ଏ ଥାର ମୁଖ
 ଥାର ॥ ନିର୍ବାକୀ ମୁଖରେ ଅନାଦି ଅନନ୍ତରୀଳ ନିର୍ବାକ
 ହେ ଦୂରନ ଶୁଣି କଟିକେତେ ଲୋଯା ॥ ଜୋଦୁନ୍ତିର

গুহ্যত কর্য নিবৃত্তি গহায় । প্রযুক্তি বিমোচ কল
কৃত হিত তায় ॥ অক্ষকার ঘায় । স্মৃতি হস্তে
অস্ত্রয় হস্ত খোগে অংশ ছেমে রবে একস্থার ॥
জগতের পতি প শিতুষ্ট সেই রবে । সর্বজ্ঞান
তুমি মন তাহে তুষ্ট রবে ॥ অতএব কি কহিব
মুখ্য আর । অনিত্য সুলি ঘাত্র নিত্য এক
সীর ॥

ষষ্ঠম ।

“পয়ার । মন তোরে বারুড় কৃত কথ আর ।
অসারে কলিয়া সার কিছবে শুমার । যে ধরকে
জ্ঞানিয়াছ স্মরের কারণ । সেই ধনে হয় পুন
জীবের নিধন ॥ দেখ দেখি ধনের কি অশুভ
পদ্ধাল । দশ্য হাত্ত কৃত গোকে হাবায়াছে
আগ । মৃত্যুর পিণ্ডিতে কেহ রাজ্য ভুগ্ন হয় ।
মৃত্যু ঈতে ধরকের জীবন সংশয় ॥ ধনকি
পুনর্জন্ম তু প্রতু যদি হন । দান হয়ে করে তারু
পুনর্জন্ম হৃদয় ॥ চৌধ্য এবঝনা ছল জীবন হণ্ড
তয় বল ধানকি লঙ্ঘ ধারণ ॥ এই দু ধার

“ଆଜୁ ପାପାଚାର । କେବଳ ଧରେଇ ଜଣେ
 କୁର୍ରି ଏବିହାରୀ ॥ ଥଳ ହୈଲେ ମନୁଷ୍ୟର ମନ ସୁଧି
 ହରେ । ଶିଷ୍ଟ ଓଣ ସତ ଥାକେ ମବମଟ କରେମା । ଅଛ
 କାରି କଟୁଭାବି ନିଷ୍ଠୁର ଅର୍ଥାତ୍ । କଥାଯିର ଲୋକେ
 କୁରେ ଆପମାନ ॥ ଆପମାକେ ଦେଖେ ମଦା ଅତି
 ସୁଧି ମାନ । ଧରିଛିନ ଜଣେ ଦେଖେ ଭୂଗେର ସମାନ ॥
 ଉତ୍ସରେର ପ୍ରିୟ ପାତ୍ର ଜାଗିଯା ଅନ୍ତରେ । ଧର୍ମପାତ୍ରକେ
 ମରା ଜୀବ କରେ ଧରେଇବରେ ॥ ଦରିଜ ଯଦ୍ୟପିହୁଁ
 ଅତି ସୁଧିମାନ । ଅହକାରେ ଦେଖେ ତାରେ କୀଟେରୁ
 ସମାନ ॥ ଅତରେ ଧଳ ଶର୍ଵ ପାତ୍ପେଇ ଆକର । ଧଳ
 ହୈତେ ଶତ୍ରୁ ଲାହି ସଂସାର ଭିତର ॥ ଏମତ ଶତ୍ରୁ
 କେ କଞ୍ଚୁ ଶିତ୍ର ନା ଭାବିବେ । ଗାବଧାନ ହେଲ ସ୍ତର
 କତୁ ଲାଚିଭିବେ ॥ ଅଥେରେ ଜାଗିଯ ମନ ଅଗ୍ର
 ଥେର ମୂଳ । ପରମାଥ୍ୟ ଅନ୍ତକର ମୁକ୍ତି ଉତ୍ସକୁଳ ॥
 ବିକାର ବିହିନ ବିତ୍ତୁ ବିଶ୍ୱ ନିକେତନ । ଅନ୍ତକୁଳ
 ଅନ୍ତର ଅଞ୍ଜ ଅନାଦି ନିଧନ ॥ କୌଣ ଦତ୍ତେ ପିତ୍ର
 ଚିତ୍ତ କରିଛ ଚିନ୍ତନ । ଅନାମାଗେ ଏଡ଼ା ଇବେ ଗତବ୍ୟ
 ଧରବନ ॥

୨ ପ୍ରଥମ ।

ପାତ୍ର । କିତବାକେ ଯଦି ଶଙ୍ଖ କା ହୁଏ ଗରୁଳ ।
ଜେଣେ ଲୁହ ଭାବେ ପାତ୍ର ଏଥିରୁ ଗରୁଳ ॥ ଅନିଛାଯା
ଇଟାଯି କୈବ ଦେହ ଧାରୀ । ଦୋଷତିଳ ଲୋକଗୁଡ଼େ
ପୁରୀବେ ଧୋରାଣ ॥ ରାତ୍ରିଶରୀର ଧାରୀଯା ଅନ୍ଧଶରୀର
ହୁଏ । କାଳି ଶରୀର କାହା କୁଣ୍ଡଳିରେ ଲାଗେ ॥ ମୁଖ
କିରି ଶରୀର ଭାବ ବ୍ୟାକିର୍ଣ୍ଣାନାଳାତ । ଏକାରଣ ବିଶ୍ଵ
ମୁଖେ କେତେବେଳେ ଆର୍ଥିରାଇ ॥ ଯେହ ଶାତରୂପ ଶଙ୍ଖ କୁଣ୍ଡ
ହୁଇଲା କିମ୍ବା । ବିଶେଷିତ ଧାରକ ମଧ୍ୟ । ଡାବିଯା
ନଥର ॥ କେବେତେ ଶାବଳ କେଳା କଣାରାହା ଚୋପ ।
କେ । । ଶୁଣ କିମ୍ବା ଶୁଷ୍ଟୁ ଗାନ୍ଧୀ କମ୍ପା ଗେପ ॥

ଏଥର ଧାରୀଯା ଶୁଣ ଆଶାର ସତ୍ୟ । କଥାଟ
କହିଲେ ପାଇ ଆ ପାଇଲାଯାଇ ॥ ୧୩ । ତୋମାକୁ
ଆରୁ ଯୀହାକୁ କାହାର । ଦେଖ କିମ୍ବା ନାହୁଦୀର ହର୍ଷରେ
କୁଣ୍ଡଳୀ ॥ ଏବେ ବିଜତା ଶବ୍ଦ ଯାବେ ହାରିଥାର
ଶାଖାରିଙ୍ଗ ଶମ୍ଭୀରେ ପାଇବେ ତିରକାର ॥ ୧୪ । କିମ୍ବା
ଶୁଷ୍ଟୁ ଶୁଷ୍ଟୁରୁକୁ ॥ ତାହେ ସରତିରୁଙ୍ଗ ହଲେ ଗାନ୍ଧୀ

কৃতিরবে । ইনি বুদ্ধি ও বুক অনেকেই খন্দন
অপের নাহিক খোজ রাখবল্প থেওপ । কোনু
গুণ নাহি শুধু গাজ ভরা গোপ ॥

অভিধার্য ত্যাগকর চর্য গোড় শ্রোত ।
অজ্ঞানের ঘট শব্দ করো না অসব ॥ তুমি কৌব
তুমি বড় বিজ্ঞ বিচক্ষণ । জগতে তোমার ভুল্য
নাহি এক জন ॥ আমি দেখি তুমি বড় পাণ্ডু
অজ্ঞান । বিজ্ঞতা তোমাতে কিসে পার্য অশ্বা
ধ, ন ॥ অজ্ঞানম কার্য্যেরত থাক পাত্রিদিম তু
লোকে জাগে তুমি এক চতুর শ্ববীন ॥ ফলে
ব্যবহারে তুমি অতিশয় হীন । পঙ্কু য জীবন্তে
যেন কেলিকরে শীন ॥ লুক্ষ আশে ভূমে খাও
কুস্তিকপ টোপ । ক্ষেণ গুণ নাহি শুধু গাজ,
ভরা গোপ ॥

অষ্টম ।

গুণ দ । শুন ওহে অস্ত অস কর অসথান ।
একটি বিকট কাল কালাস্ত সমান ॥ বিগত
হচ্ছে কাল স্বত্বাবের জনে । ভূমে গাঢ়ুব

କ୍ରିତ୍ୟ ନିରଜିଃ ॥ ଅଦିରତ ରୁତ ଆଛ ଏମ
ଉପାଞ୍ଜଳେ । ତୁ ମି ସେ ନିଧନ ହୁବ ତାକ ନାହିଁ
ଗଲେ ॥ ଅପୂର୍ବ ଆଗାମେ ବସି ଆନନ୍ଦ ଖଲେ ।
ଆନୁଷ୍ଠଣ ନିରୀକ୍ଷଣ କର ପରିଜଳେ ॥ କିମେ ଶୁଣି
ହୁବେ ତାରା ଏହି ଅନ୍ଧେଷଳେ । ମତତ ଭୁମଣ କର
ବିଷ୍ୟ କାଳେ ॥ କେବଳ ବିତୋଳ ହୁୟେ ଲାଗେ
ପାରିବାର । ଯାରା ବିଶେ ମୁକ୍ତ ହୁୟେ ଆଛ ଅନିବାର
ନ୍ତ୍ରିଷ୍ଟିତ ଜୈନେହ ଶୁଣେ ଚିରଦିନ ସାବେ । ଜୀବନ
.ସୌବନ୍ଧନ ଥିଲ ରୁବେ ମନତାବେ ॥ ଉତ୍ସସ ନରନ ତବୁ
ନାହିଁ ଦେଖ କିଛୁ । ଦୂରତ୍ତ କୃତାମ୍ଭ ତଥ କେବେ
ପିତ୍ତୁ ॥ ଜାଗର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରକାଶେ ଆଶ ବାଡ଼ିତେହେ
ଗଲେ । ତାଜପା ହତେହେ ଶେଷଃ ପ୍ରତି କଣେହ ॥
ଭୁମିଷଟ ଦଗ୍ଧୟେ କୋଥ ଛିଲ ପୁଣେ ଦ୍ଵାରା । ଚରମେ
ପରମ ପ୍ରିୟ ମା ହିବେ ତାରା ॥ ଏମେହ ହେ ହଜ୍ଞ
ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗ୍ଵାତ୍ମା ଦଶ ବେଶେ । ଶମନ କରିବେ ତାହା
ବେଶେ ପାରିଶେଷେ ॥ ପେରେହ ସେ କାଳେବବ କୁଣ୍ଡ
ଅମୋଳେ ଭ୍ରା । କାଳେତେ ହୁବେ ଲୟ ମା ରହି ବ
ଦ୍ରୋଜ । ଏମଂସାର୍ଥ ସାଧ ବହେ ନାହିଁ ଗାତ୍ର ମାର ।

ପିତ୍ରଭାବେ ଭାବିତ୍ତାବେ ବୁଦ୍ଧି ବେ ଆବାର ॥ ଦୂଷଣ୍ଠ
 ମନୁଷ୍ୟ ଦେହ କରିଯେ ଧାରଣ । କାମକଳୀ ସଞ୍ଚେ
 କାଳ କରିଲେ ହରଣ ॥ ତାହିଁ ବଲି ଅଳ ଭାବୀ ଗାହ
 ମୁଦିଥାଳୀ ପରମାଧ ତତ୍ତ୍ଵ ପଥ କରିଛେ ଶଜ୍ଜିଳ ॥
 ଅବୋଧ ଉପାଧି ଛାଡ଼ି ମୁଦୋଧ ହୁଈଯେ । ଦୁରକ୍ଷିର୍ଗ୍ର
 ସାଧନା କର ଅବୋଧେ ଲାହୁଯେ ॥ ଅବଧନା ପ୍ରତ୍ଯା
 ରଣ ପରିତ୍ୟାଗ କରି । ପରାହିତେ ରତ ଥାଏ
 ଦିବସ ମର୍ବରୀ ॥ କାମ କୋଥ ଆଦି ରିପୁ କାହିଁଯେ
 ଶାଶନ । ବିବେକେର ମହ କବ ଜୀବ ଅନ୍ତେନ୍ଦ୍ରିୟ ॥
 ଅଚୂର ଅସତ୍ତ୍ଵ ବର୍ତ୍ତେ କରି ଆରୋହଣ । ଦୁଦିରେ ଶା
 ଜାଧି କରି କରନ ଗମନ ॥ ଆଜୋତ୍ସବ ଜଜନିଧି
 କରିଲେ ଅନ୍ତନ । ଅମାଯାମେ ଲକ୍ଷ ହବେ ଜୀବ ରତ୍ନ
 ଅଳ ॥ ସୁନ୍ଦିତ ହିଁ ଜୟ ହର ଇଚ୍ଛାତେ ଖାହାର ।
 ନିଯମ ପାଲିନ କର ମଧ୍ୟ ମତେ ତୌରି ॥ ଅହ ୨୯
 ଚିତ୍ତାକର ଚିଦାନନ୍ଦ ବାନ୍ଧୁ । ନିର୍ଭୟେ ଯାହିଁତେ ଚାହେଁ
 ନିର୍ମୁଖ ଧାମ ॥

କାମଶାଖା

ସୁରକ୍ଷାବଳୀଛନ୍ଦ । ମେଥ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ମଂନ୍ଦର ବିଦ୍ୱାନ୍

ଉଦୟୋଗକର୍ତ୍ତା ଅମୋଳ ଭାବ ॥ ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭାବିନୀ
 ଦିବ । ନିଶ୍ଚ । କି ହସେ କି ହସେ ସଦା ଉଦ୍‌ବ୍ୟାସୀ ॥
 ୧ ଖାଦି ଶବେ ହସ ପରମ ଥିଲେ । ୨୩ ଚିତ୍ତ ଅମୋଳ
 , ଦୂରାହୁ ଆମେ ॥ ଶାଯାତମେ ମୋହିତ ହେଲ ଦେହ ।
 ୨୪ ଭୂମେଷ ଡୋହାକେ ଭାବେନା କେହ ॥ ଅନିତ । ଚି
 ନ୍ତାତେ ରହିଯା ତୁଳି । ଛାଯାକି । ଏହ କରିଛଦେଶୀ
 ହାର୍ଦିଣ ଶାଯାତମେ ମୋହିତ ହେବା । କି କରି କି
 ହସେ ସଦା ଭାବିଯା ॥ ଦିବ । ନିଶ୍ଚ ଭାବେ ହେଲା
 ୨୫ । ପଞ୍ଜିମମ ମାନୋଭୁବନେ ମକଳ ॥ ଜୀବନେ
 ଜଗତେ ଲାଈତେ ସବ ପଞ୍ଜିମରିତେ ଜାରିଲେ ବିପୁକେ
 ବଣ ॥ ତାଙ୍କାବା । ତାଙ୍କର ଅନିକାରୀ । ସମୟେ
 ତୋମରେ କୋଳି । ବଜାରି ॥ ମାରା ମୁହ ମବ ଭା
 ବିଦ୍ୟା ଆପଣ । ୨୫ ଶିଖି । ରହିଲେ ହେବନ ॥
 ସୁଭନ୍ଦକାରୀ ତଥାରେ ଧିନି । ୨୬ ହେଲେ ଭୂମେଷ ଭା
 ବୁନ୍ଦାନ୍ଧାଳି ॥ ଜନ୍ମ, ଉଦୟେ ସଥନ ଛିଲେ । ତଥାର
 ତୋମରେ କେବା ନାଥିଲେ ॥ ଅର୍ଥମ ଦେଶବ ନିରାଜ
 ତୁଳି । ମାରା ଚକ୍ର ଶବ୍ଦ କରିଛ କେଲୀ ॥ ୨୭
 ପୌର କହିଯ କହିତ । ଶକ୍ତାନ ଭାବେତେ କରୁଥେ

থত ॥ গত্তে'তে থরিয়া দ্বঃ শ মাস । পঁয়াগুড়
 থাকে দূরা অবশ ॥ আহা- নির্জায়লা হয় সুখ
 কতক্ষণে তব দেশিবে সুখ ॥ পের পরেতে,
 দেখিয়া সুখ । কতই ঘৰেতে হইল সুখ ॥ কত
 দিন পরে তুঁঁগেতে হাটি । কত খেলা কর ধৰি
 লা মাটি ॥ চলিতে তুঁমিতো পরে শিখিলে ।
 পিতা গাতা পাঠ পডিতে দিলে ॥ কিছু দিন
 পরে করিয়া দারা । তাহারা লাবণ্যে হইতে
 গারা ॥ দারা কাঁগারে হইয়া বদ্ধ । আপন
 ভাবেতে রহিলে উদ্ধ ॥ এত বিগতাবে রঘেছ
 তুলি । মিথ্য থাইতব হয়ে চে সুলি ॥ মনে
 ভাব আমি হয়েই বড় । এম মান সব আছে
 বড় ॥ অট্টাতি কি পেরে শি বে শোভা ।
 বেলোয়ারি বাঁ খেছ শো ভা ॥ রোড়াধৈ
 ড়া লিয়া গদাই লিবি । অহংক কেরে তুমি হয়েছ
 ভাবি ॥ কেহ যদি কহে পুনর কথা । কেও কে
 হয়ে তাহে কহতে কথ ॥ মনে ভাব আমি
 হয়েছি মানি । আমাৰ হৃষি মুঁ হে থি আমি

কিন্তু দুর্বচার না ॥ বিলি শারীর অহংকারে
তুমি হইয়েছ তার ॥ তিলেক আ। তবি কি হবে
পরে । মেজন তোমাকে শংকটে তাই ॥ সে
বিলে আর নাহি অল্পয়ে । কেনিবে শংকটে
হৃষি বিবে তখন ॥ অতএব এই কহি যে আমি ।
বিশ্ব ভাবিয়। দেখহ তুমি ॥

সপ্ত ৭।

পারারু । মাঝা বলে দেল মন করুণে অশু ॥
তিলেক আ। চিন্তাকর পঁঠার্থধন । অহংকব্যগু
মহ অর্থ উপাঞ্জনে । বিভোগ হইয়া ঘোর বিষ
য়ের বনে ॥ সতত বিবৃত আড় পরিজন তরে
ভুলেও না ভাব নভু জন্মেষ্টরে ॥ অপৰপ
আশা অশ্বে করে আরে ॥ দিবা নিশি কলি
তেছ দেশ পর্যটন ॥ কিমে জাগা হবে শুধী
ঞ্জ অুভিলাষ । চিন্তা হৃদে পড়ে সদ। গণিছ
ক্ষতাস ॥ এইৰূপ গিছে সাধে নিমগ্ন হইয়া ।
কালজৈপ কর সদ। বিলব ভাবিয়া ॥ অথবে
কেখেই ছিন্নপ্রিয়গুণ দার। অস্তকালে না

ହିବେ ଶ୍ରୀତମ ତାର ॥ ଯବନୀତେ ସତ ଜୀବ
କୁ ତତ୍ତ୍ଵମୂଳମ । କ୍ଷମେ ସମ୍ମଦ୍ରେ ଚହିବେ ନିଧି ॥
ଅତ୍ୟନ୍ତମନେ ହେବେ ଘନେତେ ବୈଯାଳା । ଅବଣେ
ଥେ ଏହି ଡାଙ୍କ କିଛୁଇ ବସେଲା ॥ ଆମିର ବୋଜେ
ଶବ୍ଦାକରୁ ଅଭିମାଳ । ତୁମେ ତାକର କତୁମତ୍ତେରୁ
ଶବ୍ଦାଳ ॥ ମୋହ ଦୋହେ ସନ୍ଧା ହେବେ ସକଳି ତୁଲିଛେ
ଆପର ମହାଲ ଚିନ୍ତା ଘନେ ଗା କାରିଲେ ॥ କେବଳ
ଆଦିବ ବ୍ୟକ୍ତ ଧନେର କାରିଲେ । ତୁମି ଘେ ନିଧି
ହବେ ଭାବ ନାହି ଘନେ ॥ ଅଶେଷ ଶକ୍ତରେ ଆମ୍ଭେ
ଥାତିତେବେ ଘନେ । ପରମାଯୁ ହୟ କମ୍ଯ ଅଭିନନ୍ଦିତେ
କ୍ଷମେ ॥ ଅତିଶ୍ୟଦ ବ୍ୟଳ କ୍ଷମ ହେବେ ମାନମଳ । ଚିନ୍ତି
ଦିଲ ନା ଶୁହିବେ ଜୀବନ ଧୋବ ॥ ଅନିତ୍ୟ ବିଦ
ରେ କେବେ କାରିବ ॥ ଫଳିକ ପରେତେ ଯାଇ
ହିବେ ପତଳ ॥ ତ ମୋହ ଆଦି ଶବେ ପାହି
ଭ୍ୟାଗ କାରି । ପରିଦ୍ଵିତେ ସଂଗ୍ରହ କର ଦିନ୍ମନ ଶର୍ଵରୀପୀଠ
ଅନନ୍ଦାପ ଅଣି କରେ କାରିଯ । ଧାରଣ । କାନ୍ଦାପିତ୍ତ
ଶିଥୁଗଣେ କରନ୍ତି ଛେଦ ॥ ସିର ଉଥେ ରଖି ଶାଳି
କାରିଛେ ତୁମନ । ତୋହ ମେ ନିମନ୍ତେ ଶିଦଃ କୁହ ପା

ଜଳ ॥ ଅମଳ କେବଳ ହୁଏ ନିର୍ଜ୍ଞ ବିବେଚନେ । ଅମା
ହାଗେ ଆଶ୍ରମ ହବେ ଅନୁଭୂତ ବୁଦ୍ଧନେ ॥ କେବେଳାଙ୍କ ମନ
ଭାଷ୍ୟା ହିର ତାହେ ବୁଦ୍ଧେ । ଶୂନ୍ୟଗ କରିବ ତୀରେ ଏକ
ଚିତ୍ତ ହୁମେ ॥

ଏକାନ୍ତଶ ।

ପାରାଯାଇ । ଛିଛି ମନ ଏକି ଘେଥି ତଥ ଅତିଥି
ଭାଲ । ବିପୁ ପାଦେ କାହାଦେବ ଦେହ ଅଭିଧାନ ॥
ତୁମ୍ଭୁ ତଥ ହିତକାରୀ ଶଙ୍ଖାନ୍ତ ନିଳମ୍ବ । ତଥ ମୁଖ୍ୟ
କୃଦ୍ଵି ହେତୁ ସମ୍ଭା ତତ୍ତ୍ଵ ଜମ୍ବ ॥ ଶବ୍ଦରେଣ ବିପୁ ତଥ
ବିପୁ କଞ୍ଚୁ ଗମ୍ବ । ତାହାର କୃପାଯ ମୁଖ୍ୟ ଲାଭ ଅଭି
ଶୀମ୍ୟ ॥ ଅମର ତୟକ୍ତଦ୍ଵା ଥରିପାର ନାହିଁ । ଆରୋହଣ
କରୁ ତାହେ ମୁମ୍ଭିତ ହରିତ ॥ କିନ୍ତୁ ଈଶ୍ୱର ରାଶ
ରାଜୁ ଧର ମୁଢ଼ କଣି । ନାହିଁ ଗ୍ରୀବା ପାରୁ
ବେ ହେ ଗରି ॥ ସେ ରତ୍ନ ଗର୍ତ୍ତ ଗେହ କାମ କୁଣ୍ଡିପାକ
ପାତ୍ରିଷ ପୁଣିତ ଦୁଃଖ ସଟିଯେ ବିପାକ ॥

ଶୁଣିବାର୍ଥ ଦୁଃଖରାଗ ଆମକେତେ ଶାତି । ମହାପାତ୍ର
କାମାଳ ଭୁଲେ ଅଜ୍ଞ ଏକ ହାତି ॥ କ୍ରୋଧ ନାହେ
. ଥ୍ୟାତ ପାଇ ଅତି ତୟକର । କଟୁକଥା ଅନ୍ୟ ମୁଖେ

କହୁ ନିରାଶ ॥ ନୂଆ ତମୁପରେ କିମ୍ବୁ ଥାଏ
ତମୁକୁ ଅଜ୍ଞାନ ଯେତେ ହତେ ତେ ରାଶ ॥ ଫଳ ।
ଲାଗୀ କଲି ତାମ ଆତି ତିକ୍ଷ୍ଵାନ । ଶାରିହ ପ୍ରଗତି
ଇତି ମନ୍ତ୍ରକ ଉପରୁ ॥ ଅର୍ଦ୍ଧାଯ ହିଁବେ ସଙ୍କୁଳ
ତାହେ କତ । ହାତି ଚଢ଼ା ଆଖା ହାତି ହବେ ତାର୍ଯ୍ୟ,
ହତ ॥ କିମ୍ବି ଏହି ସଚନେର ଲୁଣ ଶାର ଭାଗୁ ଭୁଗୁ
କାହା ମାତିଦେଇ ଯାହୁରୀଙ୍କା ରାଗ ॥

କୁଞ୍ଜବା ଦୋଷାନନ୍ଦ ଦୃଶ୍ୟ କାଳିନେ । ଏତିଶ୍ରୀ
କାହା କହୁ ତମୁଲଭାଗରେ ॥ ଶର୍କରାଗୁରୀଶ ଅର୍ଦ୍ଧାଯାମୀ
ଲୋତ ପାତ୍ର ଲାଗ । ଭୟମଧ୍ୟ ଭାବେ ସମେ ଭୁର୍ବୁ
ଅବଶ୍ୟାମ ॥ ଦୋଷ ପରାମରିବା ଏହି ପାଞ୍ଜଗରିନ୍ଦ
ବ୍ରିଦ୍ଧ ଭାବି ସମ୍ମାନେ କରେ ପାତ୍ରିନ ॥ ଶାରିକ
ମନେ ତୁମି ଯେତୋ କି ଏହା କାହେଇ ସମ୍ମି କଥା ।
କରିବ ଶୁଣ ॥ ଶୁଣିବୁରେ ଲୋତାନନ୍ଦ କରିଯାଇ
ପିତା । ପରମାତ୍ମା ହୋଇ କର ବୋଲି ଅନ୍ତିମ ॥
ଭାଜିଥୁତାହିତି ଦେହପୂର୍ବ କରି ପାତ୍ର । ପାତ୍ର
କର ଯତ ପାଞ୍ଜଶେଷ ହେବା ଆଜ ॥ ।
କୁଞ୍ଜବେର ଆଶେ ଏହେ ଲମ୍ବ ବରତରୁ । ୧୯ ମାଘେ

ଥୁତ ଆଜ୍ଞେ ଶଂକାର ଭିତର ॥ ନୟର୍ଣ୍ଣୟ ଅଳ୍ପତିଜୀ
କହିଯାଇଛେ ଜନ । ଡଲ୍ଲା ଏବଜ ଶୋଭା କରୁଥିଲୁହ
ଅକ୍ଷାନ କାନ୍ତିଯି ତଣି ଆରୋହନ କରି । ଯଦ୍ୟ
ଲୋକ ଯନ୍ମ ହେଁ ଶୁଣି ହରି ॥ ଆହା ବାଣି ଓହେ
ଶୁଣ ସ୍ଵଭାବେର କ୍ରମେ । ଅଜ୍ଞାନେର ଡଲ୍ଲାକୁ ମେଘ
ଜାଫୋ ଭବେ ॥ ପ୍ରାବୋଧ ନାହିଁତେ ଆହାହ ଜାଗି
ଚକ୍ରଭର । ତାହାର ତରିତେ ଶୁଦ୍ଧ ଆବେ ହଣ ଦର
ଶୁଣାଯେ ହେଁବେ ପାଇଁ କିନ୍ତୁ ଶୁଣ ଯତ । କରଣାଲି
ଧାନ ଲାଖ କରୋହେ ଶୁରଣ ॥

କାଳକାନ୍ତିତରେ ଆଜ୍ଞେ ଆହ କାନ୍ତିକୁଳ । ସକଳାହି
ଜାନେ ଭାବେ ନାହିଁ । କାବ୍ୟର ମାତ୍ରାରେ ନୁହା ଶମ ବାରି
ତାର ଅତି ମଗୋରମ । କୃତ୍ୟ ଦୂର କରେ ତାହେ
.ପଞ୍ଚ ବିହଜନ ॥ କିନ୍ତୁ ବିରି ଏ ଉଣ ପରେ ଦେଇ
ବାରି । ପାଇ ଯାତ୍ରି କିନ୍ତୁ ହେଁ ସତ ସନ୍ତଚାର ॥
‘କାଲେ ଯୁଗ’ ଜୀବିତ ତାଦେର ଏଗାତି । ଜୀବ ଜାନେ
କିନ୍ତୁ କେବେ ହେଁବେ ଶୁମରି ॥ ଦିଭାଗେ ବିଭିନ୍ନ
କରା ମେହି ଜୁଲାଶିଯା । ନିତ୍ୟାତି ତ୍ୟ ବିଭିନ୍ନବାରି
ଦୁଇ ଟାଙ୍ଗ ରମ୍ଭ ॥ ଶୁଭକାରୀ ନିତ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ବାରି

ଶାରୀକାର୍ଯ୍ୟରେ ମିଳେଣ୍ଟ ଜଳ ଓ ଦୀର୍ଘ ସଂକଷିପ୍ତ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
ବିଲୋଚନ ଆମ୍ବୁଦ୍ଧେ ଆହେ ଏହି ଗିରିବନ୍ଧୁ ରେ ଅନ୍ୟା
ନ୍ୟାନ୍ୟର ଧର୍ମ ଆଂଶିକ ଉଚ୍ଛଵେ ॥ ଆଦି ଅମ୍ବହୀଳ
ଦ୍ଵାରି ଲୋକ ଓ ଶାଶ୍ଵତିର । କୌଣସିତେ ଏକମର ତୋର
ଶାହି ହୁଏ ଶିଳ୍ପ ॥ ଅନ୍ତରକାଳୀ ଗୋଟିଏ ତାର ଥାର୍ମାର୍ଥ
ଚର୍ଚାଚର୍ଚାରେ । ଅନ୍ତାଭୀର୍ଥ ସମ୍ମାନ ଭରଗାର୍ଥ ତି
ରେ ॥ ଗିରିବନ୍ଧୁରେ ଅବିଶ୍ଵର ଅଗଣ୍ୟ ଶୀତା । ଏହି
ମୋଖୀ କାରୀରୀତେହେତୁ ହେତୁ କି ଶିଖ ॥ କୁଞ୍ଚିତ୍ ଶ୍ରୀ
ଶ୍ରୀଭୂତ୍ ଉତ୍ତର୍ଦ୍ଵେ ଉଠେ ଶାଶ୍ଵତାଶ୍ରୀ । ଅନ୍ତରକାଳୀରେ ଧରାନ୍ତରେ
ପଡ଼େ ଅନ୍ତର୍କାଳୀ ॥ ତତ୍ତ୍ଵପର୍ବତୀ ମୁଦ୍ରାରୀ ଶାଶ୍ଵତାଶ୍ରୀ
ଆମ୍ବାରୀ । ଶିଳ୍ପାଳ୍ପନ କିମ୍ବା କିମ୍ବା । ୩୫୨

କୁଳିତ ନାଟାକୀ । ୧୮ । ୫୨ ଅଙ୍ଗର୍ଷ କହିଲା ପ୍ରଥମ କିମ୍ବା
ଅନ୍ତର୍ଗତ କରିବାରେ । କୁଳିତ କହିଲା । କୁଳିତର ଶବ୍ଦ
ବିଦେଶୀ ଏହିଜିଥେ ॥ କାହାରିଏ ॥ ୨୫ । ୧୯ । ୨୦ । ୨୧ । ୨୨ । ୨୩ ।
କାହାରି ଦେଖିବେ । କେ ବିଦେଶେ ॥ ୨୪ । ୨୫ । ୨୬ । ୨୭ । ୨୮ । ୨୯ ।
କାହାରି ଉଦ୍‌ଦିଲେ ॥ କୁଳିତର ଶବ୍ଦ
ଅନ୍ତର୍ଗତ ଏହିଜିଥେ । କାହାରିଏ ॥ ୨୦ । ୨୧ । ୨୨ । ୨୩ । ୨୪ ।

ପୃଥିବୀରେ ଜୀବିଲେ ॥ ସର୍ବାଂଶୁରୁ ଅହୋରେ ଅତି
ଶୁଦ୍ଧିମାତ୍ରା କହିଲା । ॥ ୧ ॥ କୁଞ୍ଜରାତି ଏବୁରୁଷରୁ ୩
ହେବୁତି ନାହିଁଲେ ॥ ଜୀବିଗଣଙ୍କ ସାହାକରଣ ତାଙ୍କେ
ଜଳିଲେ । ମୁଣ୍ଡିଲେଟି କୁଞ୍ଜରାତି ରିପୁରିଜେଟି
ରହିଲେ ॥ କିବାଧିରୁ ॥ କିବାବେଚୁ ॥ କାହିଁମାତ୍ର ବୁ
ଝାଲେ । କିମି ଅପୁର୍ବରୁ ॥ କୁଞ୍ଜରାତି ହିରବରୁ ॥ କାହିଁଲେ
ପ୍ରାଣିଦାରଙ୍କ ଶ୍ରୀସାରଙ୍କ ତାହେନାହୁଣି ମାରିଲେ । ପାର
ବାରୁଣି ମେପଦାରୁଣି ତାହେବାରୁଣି ॥ ଭାବିଲେ ॥ ଗୁରୁ
ଶୁନି ପାରିଜିଗନ୍ତ ପ୍ରକିଳଗନ୍ତ ଚିତ୍ତିଲେ । ପ୍ରାଣିପାରେ
ପାଦେଶରୁଣି ॥ ଏକେବୀରେ ଭୁଲିଲେ ॥ ଶିଳମିଳିତି ତିଲୁ
ଶକ୍ତିଗନ୍ତ ଆୟତ୍ତିଗନ୍ତ ହଇଲେ । କୁଞ୍ଜରାତି ଅହୁରୁଣି
ନିତି ଜେଲେ ବାହୁଣି । କେବାରିଗନ୍ତ ଶୁଣିଗନ୍ତ ନିବେ
ଦଳଙ୍କ ତୋମାରେ । ବିଦ୍ୟାରେ । ଭାବତବୈଶିଶୁରି
କରି ଅଛିରେ ॥

ଦିତ୍ୟ :

ପରାମା । ହୋରାତୁଳ୍ୟଦେଖ ଏହି ମାନ୍ୟର ଭବନ ।
ଦୁଃଖରୁ ଦ୍ଵେ ମହୋଦର କାର୍ଯ୍ୟର ମଜନ ॥ ଥମାର୍ଜିନେ
ଧର୍ମକ ଜୀବିଗ୍ରହିତା ଥାକିଲେ । ୧୯୫୫ ୩ ଜୀ

। ୩୧ ଆପଣିର ମିଳିବେ ॥ ପୁଅହାର୍ ଅନ୍ତର
 ଜୀବ୍ୟା ଥିଲାହବେ । କୁଥାର୍ ଏହିଶେଷେ
 କଥା କବେ ॥ ହିତାକବେ ପୁଅମୋର ଅତିଶୁଣ
 ସାମ । ଜଗନ୍ନାଥ କହିବେ ମେଲୁଳାଥିର ନାମାଳ ॥
 ଏଇକପ ହିବୁଦ କରିବେ ସାରଲେ । ସଦ୍ବୁଦ୍ଧି ଥିଲେ
 , ପାଇ କୁରିବେ ମବଲେ ॥ କିମ୍ବୁ ଯବେ ଶତିହିନ ଦେହ
 କୌଣ ହବେ । ଅଥ' ଉପାଜନ ଆର ଶାଶ୍ଵତ ପୂର୍ବ
 ରବେ ॥ ତଥା ଆତ୍ମୀୟ ସତ କେହ ନା ବାହିବେ ।
 ଆମାର କୁରିଯୁ ଈନି ଦେହନା କହିବେ ॥ ଦରିଅୁ
 ଅବଶ୍ଵା ହେବି ସୁଣାହବେ ଚିତ୍ତେ । ଲଜ୍ଜିତ ହାତେ
 ନାହେ ପାରିଚଯ ହିଲେ ॥ ଜ୍ଞାନ ମିତ୍ର ଆଦି କେହ
 କିମ୍ବେ ନାହିଚାର । କହିବେ ଭାବେ ପାଇଛେ
 ଦିନ ଚାର ॥ କିମ୍ବୁ କୁରିଯେଇର କଥା ହେଲେ ଅଥ'
 ହିନ୍ଦା । ଜୀବା ପୁଅ ହୃଦୀରବେ ଅଭଜାର ଅଧିନ ॥
 ଦତ୍ତବ୍ୟାମେଥିମନ କହିଲା ବିଚାରୁ । ଦମ୍ଭକଲୁ ଯି
 ଅର୍ପିବ ଆତ୍ମାପ ରିବର୍ତ୍ତି ॥ ପ୍ରାଣପକ୍ଷ ଶବ୍ଦର
 କରିଲେ ବଜ୍ରମ । କୋଥାରବେ ଜ୍ଞାତି ହିଲେ ॥
 କୌଣସିଙ୍ଗମ ॥ ଏକାକୀ ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ ଦେଖେ ଆମିଯାହ

ଶରେ ଏତି ଚିତ୍ତନ୍ୟ ଥାଏଇ । ୮୩

ତଥା ତଥା ବିବନ୍ଦ୍ର ହେଁ ଶେଷେ ଶେତେ ହ'ାଏ ॥
ତାର୍ଯ୍ୟା ପୁଅ ଜୀବ ମିଳି ଆତ୍ମିୟ କଲ୍ପନା । କେବେ
ଶଙ୍କା ନାହିଁ ସାବେ ହିଂଲେ ଗରୁଣ ॥ ଗୁହ୍ୟ ଧଳ ଅଭିରଣ
ଥିଲୁ ଉପାର୍ଜିଲେ ସିକଳି ପଡ଼ିଯା ରବେ ତୁମି
ଯୋବେ ଯଳ ॥ ଅତ୍ୟାବ ଶୁଣ ଗଲ ଆହ । ରବଚନ ।
ଶୁଫଳି ଜାନିବେ ମିଥ୍ୟା ଗୁର୍ବାର ରଚନ ॥ ମାଯା
ହେଁ ଶଂଖାରକେ କରିବ । ହେଲନ । ବ୍ରଜପଦ ଚିତ୍ତରେ
ଲିଯୁକ୍ତଃତ୍ତ୍ଵ ଗଲ ॥ ଏକାଣ୍ଡେ ଗେ ପର୍ଣ୍ଣିଲିଦେ କର
ମାମାଧିନ । ତ୍ରିତାପ ନାଶିବେ ସାବେ ଅସତ୍ୟ
କୁର୍ବାଳୀ ଭୂମଜୀବ ସାବେ ହବେ ଜ୍ଞାନି ମନେ ॥
ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମ୍ବଦୀ କରିବ ଗର୍ଭରେ ବୋଚନ ॥

ଶରେ ଏତି ପାଦାଳ ।

ଅଶ୍ରୁମକ ଶୁଦ୍ଧ ତ୍ରିପଦୀ । ଏକ ତଥ ଭୂମଠ ଦେଇ
ଦିଛେ ଭୂମଠ ଓହେ ମଳ ମୁହଁରୁ । କେତକି ଶୁଫଳାଳ
ଶ୍ରୀମାତ୍ରାନ୍ତ ଫୁଲେ । ଶମୁକାଳ ଶୁଖେ କର ॥ ଆହନା
ଶଂଖାରୁ ଅକଳି ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟ ଆହନା ବାଁଚିଛେ ଶବ ।
ପ୍ରାଣୀ ହେ ଭୂତ୍ୟଃ ରହିବେକ ଗୁରୁରୁ ମକଳେ ହିଂବେ
ଶବ । ୧୦ ରଜିଧ ଏତିରେ କେବ ଏତ ଏତିରେ

৪২ । গ্রাম অতি চৈতন্য অমান।
কাহার বল পালা বে যথনও দেখিবে ন পুরুষ
যথে শীঘ্ৰ বল ॥ কাহুও হেস্তো নহি আগিত;
হেস্তো বিকৃতে ত গৈবন । একি তথ ভাৰ
দিছু সাহি শব্দ জীবনে যাবে জীবন ॥ ত্যজি
১ চংতঙ্গ উত্তু পৱি তত্ত্বাসঙ্গ কর নাই এন ॥
পৱিহৰ দ্বষৎ পুটু ব তৃতৃ দেশৎ বৃত্তু ব। হবে
মিথন ॥

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

পরার। ওয়ে যন অধুক্তি একি ভব ভূগু
সংগীর কে- কী ব্যনে কেন ধিছে ভূগ।
অপারে তাহে দুণা পরি । । । সম্মা শার্ত
পুর্ণ তার লদয় দ্বারা । ।

ଦୁର୍ଜ୍ୟ ପୌପାନ୍ତିକୀ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତକିମ୍ବେ ହେ । କା
ମଃ । ଦୁର୍ଜ୍ୟ ଅଥୁ କୁ ଅତିଶ୍ୟ ॥ ଆମ୍ବା ତାର
ଦେଶଭରୀ ଦୁର୍ଜ୍ୟ ଶୋଭାର୍ଥୀ ଦିଲାନ୍ତ ଗବଳ ପର୍ବି
ଦୂଦମ୍ବ ଗିଲାଯ ॥

ଅର୍ପିତ ଏଣ୍ଠା କୋଟି ମୁଖୀ ଗୁଡ଼ି ଥାଇ ? କି
ଏହି ଅନ୍ଧାଳ୍ଯ ଲାଗି ନିଷ୍ଠି କାମାକ୍ଷୀଙ୍କ ହେ ଯନ୍ମ

ମେନ୍ଦର ଅତି ଚିତ୍ରନ୍ୟ ପ୍ରଦାନ । ୩୬

ଶେଷ ଏ ଶୁଣେ ଶହାୟ । ତତ୍ତ୍ଵପର୍ଯ୍ୟ ତତ୍ତ୍ଵ କାହିଁ
ନାହିଁ କରୁଥାଯି ॥

କାମ ଆଦି ବିପୁ ହୁଏ ତବ ଧର୍ମଚର୍ଚା ବିପଦ
ସମ୍ମଲେ ତାରୀ ନିର୍ମଳ ନିଶ୍ଚଯ ॥ ତୁ ମିଳି ତା ଜୀବିନା
ଦୟମୂଳ ମହାଶୟ । କୃତ୍ତାଇଛେ ପାପ କାଂଚ ତବ
ଅଞ୍ଜମୟ ।

କୋଠା ଛିଲେ କୋଣ୍ଠା ଯାବେ ଭାବନା ନା କରୁ ।
ଯୁଧିକ ମାଦକେ କିମ୍ବା କାଳ ହର ॥ ଯୁଦ୍ଧ,
ପାଥେ ଯୁଦ୍ଧିକପ ଶୁଦ୍ଧା ଗରୋବର । ଜ୍ଞାନେର ଶୋପା
ଦୁଃଖବାସ ପଥରେତେ ପର ॥

ଜୀବିନୀ ଓଠ । ୨୫୮ ଅନ୍ତିତ ଜୀବ । ଶେଷ କାଳେ
ତୁ ମିଳି ପାଞ୍ଚ ହେତୁ ତାରିଣୀ ॥ ଚିରଦିନ ଥିଦି ତବ
ଜୀବନା ଦେଖିବ । ମାକ୍ଷ୍ୟ ପାଇଁ କାରୀ ନାହିଁ ଚରମେ
ଲିଖିବ ॥

ମୌର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରତମ ପୋରେ ହାରୀଜ ହେଲାଯା । ବିଶ୍ଵାଳ
ବିଗଳ କାଳ ଅନିତର ଖେଳାର ॥ ଏଇ ବେଳା କର
ବିତ୍ତୁ କଳାଯିବ । କାଳରାତି ଶମାଗୁଡ଼େ ସିଟିବେକ
ଧାରୀ ॥

ଯଦି ମେଥି ମନ ଏକି ତାବ କମ୍ପଣ୍ଟି । ୧୫୫
ଶୁଣି ଶୁଣି ତାବେ ନାହିଁ ଭାବେ ॥ ତୋମାଟେ
ନିଯନ୍ତ ଯେହି ତ ବ ଆବିର୍ଭାବ । ଗେ ବେଦଲ ପାତି
କେବେ ଶବ୍ଦ ॥ ପ୍ରଭାବ ॥

ଆଜିମ ହେଲେ ଶୈସ କି ହେବେ ହାଯ ନଗ୍ନ୍ୟାନ୍ୟ
ଜୀବନ ବିଶ୍ୱ ନିଯନ୍ତ ବିହାଯ ॥ ନିରଦେଶେ ଯାହେ ।
କାଳ ବନ୍ଦି ପୋହାଯ । ଏଥିଲେ ଶମ୍ଭୁ ଆଚ୍ଛେ
ଭାବନା ଉପାୟ ॥

ଥଳ ପରିଜଳ ସହି ମୁଖେର କାରଣ । କତି ଲାହି
ତାବ ତାହି ନାହିଁ ଏରିଣ ॥ ଏହାଳ ଥର ହନ୍ତରେ
ବିଜ୍ଞୁ ନିତ୍ୟଧଳ । ପାଦିମା । ୧୫୬ । ଜୀବଗଢ଼ି
ଏହିଶାପ ଉପାଦେଶ । ପ୍ରଭ ପାଇଁ । ତଥା ଶାପ ଲା
ଗେନା ମାନା ମାନନ୍ଦ ମାନନ୍ଦ ॥ କୁଳବତୀ ବଳଟି
ହେଲେ ଏକବାର । ୧୫୭ । ନ ଘତି ତାର ନାହିଁ ହୟ
ପାଇଁ ॥

ନ ଏହି ଅଗାରୀ ।

ପରାଯାଇ । ଏହି ଯେ ଆଜିନ୍ତ ଦେଖ ଶ୍ରୋଦନ ମୁଖତି
ପ୍ରାତିନିଧି କହ କର ତାର ପ୍ରତି ॥ କଣେ ହସ୍ତ

ଶୁଦ୍ଧିନାୟ ଶୁଦ୍ଧି ଥରିଯା । ବିକଶିତ୍ ଶୁଦ୍ଧିନାୟ
କରିବା କରିବା ॥ କରିବେ ଆହାର ହେ ଶୁଦ୍ଧିବିଶୁ
ଦ୍ଧିନ । ମଂଗାର ଅମାର ଏହି କାଳେର ମନ୍ଦିର ॥

କଣେବଳେ ପୃଷ୍ଠାପୁଞ୍ଜି ଶୁଦ୍ଧିବିଶୁଦ୍ଧି ବାବେ । ଶୁଦ୍ଧିବିଶୁ
ଦ୍ଧିକୁଟ୍ଟ ଶୁଦ୍ଧିର ବାବେ ॥ ଶମୀରଙ୍ଗ ହେଁ ତାର ଶୌର
ତୋର ଭାବ । ଶମୀରଥେ ତୋଟି ନହ ଥାଇ ବାତନାର
କିନ୍ତୁ ପରକଣେ ହୟ ହେ ଶୋଭା ନିଧିନ । ମଂଗାର
ଭୂମୋହି ଏହି କାଳେର ମନ୍ଦିର ॥

ଭୁଧର ଶମୀରେ ଶୋଭେ ଭାନୋହର ବଳ । ପୁଟାକୁ
କୁକୁର ଶୈଲୀ ଗୁଣି ଘାଥୀ ଘର ॥ କାନ୍ଦିବ ହାତାମିଳ
କୋଟି ॥ କାନ୍ଦିବ ହାତାମିଳ ହଳ ଦାହନ କରି କରେ
ଭୂମୀରଣି ॥ ହାତାମିଳ କୋଟି ଗଜି ଶେଇ ଶୁଦ୍ଧିଶ୍ରୀ
କାନ୍ଦିବ । ମଂଗାର ଅମାର ଏହି କାଳେର ମନ୍ଦିର ॥

ଦୀପର ଅଳି ଥେ ନିରାଳେ ଖିତା । ଶୁଦ୍ଧି
ଶୁଦ୍ଧିଶ୍ରୀଥା ଶୁଦ୍ଧିବଳ । ॥ ଆନନ୍ଦେ ଅଛିବ
ହେଁ ପାତଜେର ଦଳ । କାମା ଦେଇ ପାତଜେତେ ଶ୍ରୀବଳ
ଅଳି ॥ ଶୁଦ୍ଧିଶ୍ରୀକେ ପୁତ୍ର ହୁଏ ଲୀଜା ଶନ୍ତବା ।
ମଂଗାର ଅମାର ଏହି କାଳେର ମନ୍ଦିର ॥

স্তুতির গঙ্গার প্রোত তরঙ্গ বিশীল পুঁজি
জগিলা, করে খেলে আলা মীন ॥ চলেছে তর্ণি
কত মন্দ বায়ু করে । সৃষ্টি হয় ওষধেখা
পশ্চিম অংশে ॥ পালকে থীবল বাতে ঝুঁটু ভৌঁট
গণ । সংসার অসার এই কালের সদন ॥

সংসারের কার্য ধার্য শুখে করে শোক ।
পুলক মাদকে ঘৃত লাকি জানে শোক ॥ শুখ
কেতু প্রতিক্ষণ করে কত আশ ॥ অভ্যন্তরের ভাব
মাত্র হবে পালিবাসা ॥ অবশ্যে অনন্তাপে দে
শাব ভঙ্গ । সংসার অসার এই কালের সদন ॥
এইকপ সংসারের অভ্যন্তর কাল । কখনে
ভাবান্তর হতেছে নে ॥ এই আছে এই নাই
এই মাত্র বুব । এবল তরঙ্গ ময় সংস র অর্ব ॥
অন্তএব তাব অন্তিত তাতন । সংস ব অসার
এই কালের সদন ॥

দ্বিতীয় ।

পায়ার । একি ভূম কোণা ভূম মধুবন্ধ মন
কেতবি কুসুমে কর মধু অন্ধেষণ ॥ হুমে জুগ

মানুষাঙ্গ হারায়েছে দিশ। । উভয়ের মধ্যে থেকে
ত যাবে তৃষ্ণা ॥ অফুল পক্ষজ আহে অসারণ
পরি । সংসার অসার এই দুঃখের আগার ॥

আস, যদি প্রেমকে ভুগেছো ঘন। দ্বিজ
চে যে নিজ সখ কব দরশন ॥ বিজ্ঞার করেছ
পক্ষ পেয়ে তার শাখা । পাত ফল বত দেখ
সব বিষ মাখা ॥ বালু কতবার বলিব হে আর
সংসার অসার এই দুঃখের আগার ॥

পরগতি এত প্রীতি কেন দোখ ইন। উভয়ের
সম ভাব হয় কি কথন ॥ পরিদল প্রেমজন কে
ক্ষয় আপন । কব ওত পর ওড় পরমার্থ ধূম ॥
দারা পুণ কলাদি নৃ কেব' কার। সংসার
অসার এই দুঃখের আগা ॥

উর্ণাতি যথা তন্ত মিহিয়া সূলন । পুনর্জ্ঞায়
কর্ম ভাবা উন্নে । সেই কপ সূত্র মন
জীবের জীবন। মিছা কেন আয়ুৎ ক্ষয় এবং
অকারণ ॥ অতএব ধ্যানে ধর নিত্য সত্য সার
সংসার অসার এই দুঃখের আগার ॥

ହୋଇଁ ଭୁବନ ମର୍ବିଶାଳ ନିତ୍ୟ ଚିତ୍ତ ଧନ । ଜଣ୍ଡ
ଭାବେ କର୍ମ କାହେ ଲିଙ୍ଗ କେବି ଘନ ॥ ନିରାମୟ
ଯିମି ସବୁ ଦୂର ପୋଚର । ଅର୍ଗଚାହୁ ତୀରୁ ପୁରେ
ଶାତ୍ରେର ତିର ॥ ଭୟେ ଆସା ଆଖା କେବ କାହା
ପୁନର୍ବାର । ଶବ୍ଦାର ଅମ୍ବାର ଏହି ଦୂରେଥର ଆଗାହୁ ।

ଶରୀର ଅନିତ୍ୟ ।

ଶାନ୍ତିଷତଃ । ସୁଚାରୁ ଶରୀର ଏହି ଇଞ୍ଜିନ୍ୟୁର
ହାନି । ଜୀବନ ଥାହାତେ କରେ ମୁଖେ ଅବସ୍ଥାର ॥
ଭୋଗେର ସାମନା ସଦା ବାସ କରେ ବୁକେ । ପୁରୀବେ
ସକଳ ମାଧ୍ୟମେ ଥାକ ମୁଖେ ॥

ଓହେ ଶୀର ଏହି ଦୂରେଷ ଗିଦ୍ ମିଛି ଏଣ ଭୁବନ୍
ଦୁଃଖ କାନନେ କେବଳ । ତିର ପ୍ରବେଶ । ଶବ୍ଦୋକ୍ତର
କୁଟୀ ଦେଖି ଥାର ଧ୍ୱନି ଏତ ଦୂରେଷ ମାର୍ଟ୍ଟିର ଶରୀର
ଫେରିବ ମାର୍ଟ୍ଟି ହେବ ଫେର ।

ଶରୀର ଥାକିଲେ ଥାକିଲେ ଗା । ଶବ୍ଦ ଲମ୍ବାର । ଇଞ୍ଜା
ମୁଖେ ଲାଗା ଘତ ଆକାଶ ନିହାର ॥ ଶୋଭାଯ ମୁଖ୍ୟ
ତିରୁଟେ ବନ୍ଦୁ ଦେଇ ମୁଖେ । ପାଇବ ମକଳ ମୁଖ୍ୟ ଦେଇ
ଥାକ ମୁଖେ ॥

শাশ্বত্যুক্ত কলেবরঃ তাহে যত্ন এত্ততঃ, অয়ি
ষাছ এনে কলঃ নটবর বেশ । যাপ এনে কল এন
বেল তুতের কলঃ গাটীন গৱীর এইঃ মাটি
হবে শেখ ॥

ইলিয় গকল সদা নিজ কার্য্য রত । পুর
স্থারে পুরস্থারে সুখ কর কত ॥ অভিন্ন ধূ করে
গাঁথ সমুদয় ফুথে । হইবে আশার জয় দেহ
থাক ফুথে ॥

আজেন বিশেখ রীতিঃ অসার সংসারে পী
তিঃ গাথায় কাটিবা গিতিঃ বাঁক কর কেশ ।
ইলিয়ামন সজ যত্ন তেমে শব হবে ততঃ মাটির
গৌর এইঃ মাটি হবে ॥ ৩ ॥

শন থাণ্ড ধেনু থাণ ধিধি রবে যশ । বাছ
এনে পুথিরীরে কশিয়াছি বশ ॥ বড়ু বীর
ত শুব দেব টুকে ; অধীন করিব সব দেহ
হাঁফ ফুথে ॥

শন থাণ্ড ধেনু থাণঃ ধিধি রবে তাকে নাইও
চানিদিকে শুম্ভ থাণঃ অশেখ বিশেষ । শমন

ଅର୍ପିବେ ସମେତ ବାହୁବଳ କୋଥା ରଖେ ଆ
ଶରୀରରେ ଏହି ମାଟି ହବେ ଶେଷ ॥

ଶୋଭାର କାର୍ଯ୍ୟ ଏହି ଦେହର ସୂର୍ଯ୍ୟନା । କରିଲେ
କୁଞ୍ଜର ବେଶ ଭୁଷିତ ହୁଏ ଗଲା ॥ ଅହଙ୍କାର ବାକ୍ୟ ବନ୍ଧ
ମାଟି ବୁଝିବେ ମୁକେ । ରାଜେର ଉତ୍ସର୍ଗ ହୁଏ ତେଣୁ
ଆକୃତ ମୁଖେ ॥

ଶରୀରେର ପରିପାର୍ଚ୍ଛି ଗାଁଯେ ସଦି ଲାଗେ ମାଟି
କୁଥିଲି ଢାଲିଯା କଲାଃ ଦୂରଳର କ୍ରେଷ । ପୂର୍ବିଦ୍ୱାରା
କେବଳ ମାଟିର ଅନୁରାଗେ ହେଉ ମାଟିର ମାଟିର
ଶରୀର ଏହି ମାଟି ହବେ ଶେଷ ॥

ବିଶ୍ୱାସ ମନୋଗ ଭୋଗେ ଘତି ନାହିଁ ମାତ୍ର । ଧିକରେ
ନାହାଥମ ବୁଝା ଜମା ତା ॥ ସମ୍ମିଳିତ ମଧ୍ୟିତ ମୁଖେ
ଆପନାର ଚକେ । ସମୋଗ ଆମାର ଭୋଗ ଦେହ
ଆକୃତ ମୁଖେ ॥

କର୍ତ୍ତା ଭୂମି ମରିକାରୁହ ହୁଏ ଏହ ଅହଙ୍କାରୁହ ବୁଦ୍ଧି
ହେତୁ ଅଧିବାରଃ ଭୂମି ଦେଶେ । ବିଷୟେ ପାତ୍ରାଓ
ଟଙ୍କାର ପେଲେ ଅକ୍ରାନ୍ତ କରିବାର ମାଟିର ଶରୀରର
ଏହି ମାଟି ହବେ ଶେଷ ॥

ବୁଦ୍ଧା ପାତେ ଯତେ ଏ ଥି ଥେଇ ଗା । ଶାରୀ ୧୦୨ ମାତ୍ରକ ଲେ
ଖି ଚାହୁଁ କଣ୍ଠେ ବିଚାର ॥ ଅତରେ କେମ୍ବ ତାଥ୍
ଶୁଣେ ଅନୁଥେ । ବୁଦ୍ଧାମତ କର୍ମ କରି ଦେଖ
ଛା । କାହୁଁ ଥୁଥେ ॥

ମେଲ୍ଲିଟ୍ର ରୋଗେର ବାସାଃ ବୁଥାୟ ତୋଗେର ଆଶାଃ
ଯେ ଆଶାୟ ଭବେ ଆଶାଃ ତାହେ କେନ ସ୍ଵେଚ୍ଛା । ହିନ୍ଦ
ଫଣି ଦ୍ଵିତୀୟ ଅଳ୍ପକିଂଠ ଉଚ୍ଚେ ଯାବେ ଜୀବ ପରିକିଂଠ ଯୀ
ଦ୍ଵିତୀୟ ଲାଗୀର ଏହି ମାଟି ଭବେ ଶୈଶବ ॥

କିମ୍ବା କିମ୍ବା ଶରୀର ଧାରୀ ପୂର୍ଣ୍ଣକର୍ମ ନଥେ । ଶିଖୁଙ୍କ
ଚାରିଲା ହେଉଥାଏ । ପାଦ କେଳି ହବେ ॥ ଯତେ ଗୀପାତେଜି
ଶୁଣ ତୁମେ । ଏହି କୁକୋଟ ଓ ଶର୍ମିର ପାତ୍ର ପାତ୍ର ଦେଖ
ଅକ୍ଷକ ସୁଧେ ।

‘ବୈଦୋବର ଶାଖି ଏହାଟି’ । ୧୮୮୮ ଫେବୃଆରୀ ଅନ୍ତରେ
ଡାକ୍ ପିଲାଙ୍କର ଗିରିଜା ଏହାଟିର ପାଇଁ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ ହେବାର
ଦେବଳ ଗୁରୁତ୍ବିକାର ହୁଏ । ପ୍ରମାଣିତ ହେବାର
ଏହାଟି ହବେ ଶେଷ ॥

ପିଲାତ୍ରୀ । ଲଜ୍ଜାରେ ଶୁରୁ କୋଟି ଶିଖି ହୁଏ ଦିଲ ।
 ଅଭିଭୂତ ମୁଖେର ଆଗେ ବୁଝା ଆକିଷଣ ॥ କାହିଁ
 ମୁଣ୍ଡେ ଜମ କରି ଦୁଃଖ ଅନ୍ଧଧଳ । କଥାଟି ଶୁଣିଲୁ
 କେବେ ଏହି ଏକକଣ ॥ ସଦ୍ୟ ପି ସୁମଧି କବି ଏହି କାହିଁ
 ଆଶୀର୍ବାଦ । ତାହାରେ ଓ ଲାଈ କବ ମୁଖେର ବିବନ୍ଦୁ
 ପ୍ରାଣିଯାଙ୍କ ଆଶୀର୍ବାଦ ମୁଖ ମେହିକଣ । ପରଶରେ
 ପୂର୍ବତାର ପୁନରଦ୍ଵାରା ॥ ଶୁଣି କବିର ଏକ ଶୀଘ୍ରିକା
 ଶର୍ଚ୍ଛବି । କୁଦି କହେ ଶତ ଶୁଦ୍ଧ ଚିଆ ଅନ୍ତରାଳ ॥
 ଶତ ଶାର୍ଥ ଘେଇ ତାର ଶର୍ମେ କାଶି । ମନ୍ଦିରକୁ ଉପର
 ପାତି ରାଦେ ଲଜ୍ଜାରେ ଦାଗିଲା ॥ ଅନ୍ଧଗାତିରେ
 କରେ ହୈତେ କୋଟିଶବ୍ଦ । ରାଜ୍ୟ ହେତୁ ନାହାଇବା
 ଚାହାର କାତର ॥ ଏହି ଶାପ ଇନ୍ଦ୍ର ଆଦି ମହିମାର
 ପଦ । ଯୋଗ ହଲେ ନିର୍ମିତି ମା ହୁଏ ଆଶିମନ୍ଦିର ॥
 କବେ କେବେ କଣ୍ଠେ ପରିଷାର ଆଶା ହାର । ସାକ୍ଷ
 ଧର ପରିହର ଯିଛେ ଅବକାର ॥ ଆମୋହ ଅନ୍ତର
 ଲତା ଚାନ୍ଦିତ୍ତ ହ୍ରାଣ । ଗଂସାରେ ଚିତପଟେ ଆଖ
 ହେ ଚିତ୍ରକରା ॥ ଲକ୍ଷ୍ମି କମଜ ଭାବି ତାହେ ପରିଷାର
 କଣ । ମନ୍ଦିରକା ଶଳ୍ୟ ଆଜି ଶୋଭ ଅଗମାଜ ॥

ଶ୍ରୀମତେ ଗରୋଜୁ ମନ୍ତ୍ର ମୁଖରୂପେ ପୂର୍ଣ୍ଣ । ଜ୍ଞାନଦେଶେ
ଶାଙ୍କ କରୁ ତୁମ୍ଭେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ତୁମ୍ଭେ ॥ ପାଇଯାଇ ମିଦ୍ୟ
ଚକ୍ର ଅନ୍ତର ଅଧିକର । ଦେଖି ଦେଖି କାଳେ ଝୋଇ
ଅତି କ୍ଷେତ୍ରବ୍ୟ ॥ ଥାଓରେ ସନ୍ତୋଷ ମୁଦ୍ରା ସୁଖ ମରୋ
ବରେ । ମାଧ୍ୟମା ମାପାମେ ମାଧ୍ୟମଜ ମହାଚରେ ॥
ମନ୍ତ୍ରୋଧ ମରେଇବେ ଅଦି ପିତାମହ ନା ଘାବେ । ତରେ
ଝାଁଝି ମୂଗତୃଷ୍ଣ ବଳ କେ ପୁରାବେ ॥

କ୍ରିୟାର ଫଳ ।

କ୍ରିୟାର । ପତନ ହିଁବେ ଏହି ଶରୀର ପ୍ରତିମ ।
ଶରୀର କେଳ କର ବୃଥାୟ ସନ୍ତମ ॥ ପୃଥିବୀତେ
ପିତ୍ରପତି ନହେ କୋଣ ଜଳ । ପାଇନାକାର ହେତୁମାତ୍ର
ଦେହେର ସୂର୍ଯ୍ୟ ॥ କୁକର୍ଣ୍ଣ କର୍ଣ୍ଣ ସତ ସଂସାରେବେ
ଆଛେ । ପରିଶ୍ରମ ହିଁବେ ଏବ ଜିଶରେର କାହେ ॥
ଇତ୍ୱିଲ୍ଲ ମକଳ କାଥା ବୁଝ କଲେବର । ଆଶାପୁଣ୍ୟ
ଫଳ ଆହେ କ୍ରିୟା ବହୁତର ॥ ଶୁଫଳ କୁଫଳ ତାର
କୁଫଳ କଲେ ସତ । ଏକ ବୁଝେ ଗାନ୍ଧା ରଙ୍ଗ ତାର ତାର
କୁଫଳ କଲେ ଯେହି କହ ।
ଫଳ ନା ହୁଏ ତାମ କେବଳ ବିକଳ ॥ ମନ୍ତ୍ରେ ସି

ଫଳେବ ତୀରୁ କି ଯାନିବେ ତାର । ତାରୀ ଦ୍ୱାରେ
ଆସାନ୍ତର ଫଳଜୋଗି ଥାଏ ନ ହରିବା ଅଛି । ତୁଲ୍ପ
କରିବ କରିବ । ହିତେବ ହେବାରୁ ଯାଏଇବ ମାତ୍ର
ଗେଟମ ॥ ଖେଳାବୁଲୁ ଦାଢିଲେ ଚାଲେ ହେବାରୁ ॥ ॥
ଅଶ୍ଵାଗନ୍ଧ କାଳ ଖାଲେ କରିପୂରି ଓ ଏ ॥

ତୁଲ୍ପ ପ୍ରକଟଣ ।

‘ପାଯାରୁ । ଦିବାକର ଅନ୍ତ ସାନ ଦିବା ହସ ହୁଣ୍ଡା,
ଲୁହୁଥେ ଆଗତ ସୌର ଅକ୍ଷକାର ଲିଙ୍ଗ ॥ ॥ ୨୩ ॥
ନିଜା ପରିହର ଓହେ ତୁଲ୍ପ ଜୀବ । ଶୈ ବେଳୁ
ତାର ସଦି ଚାହ ଲିଯ ॥ ଦିଗେବ ଶାରୋ କର୍ଣ୍ଣରୁ
ଶାରି, ନଶେ । ୨୪ ॥ ଯାତ ହେତୁ ଚଲ ଥିଲା କିମ୍ବା ବରୁ
ପାଦି ବାହିଯା ଚଲ ଗେ କର୍ଣ୍ଣାର । ବିଦୟା ବାଗଳ
ବିଦ୍ୟାରିନିଧି ପାଇ ॥ ସେଥାବେବ ନିତ୍ୟ ଶୃଙ୍ଖ
ଥାଏ କବେ ଏକା । ତୁଲ୍ପ ଶିମ୍ବେ ଜାତି ପାଠନା
ଆବି ଦେଖେ ॥ ଘରେ ଘାତ ଝାଗ ଦେହ ଜାବେବ ନ
କାହା । ଶୋକେର ଲିପିଟେ ଦେଖ ଲା କର ଉଦ୍‌ବାଳା ।
ଗୋଟିଏ ରାଖିବୋ ତାବ ତାବ ପାଇବ କବି ।
କହିବେ ଚଟ୍ଟିବୁଲେ ବୁଦ୍ଧିବୁଲୁ ମ ॥ ॥ ୨୫ ॥

ঝীর্ণ অস্থ যোক্ষ সাত বাবে । এই নাহি কয়ে
যতু অভ্যন্ত কুণ্ডে ॥

সামুত্ত

শাৰা পঞ্চত্ত শিলিমি' ত চেছ দু বণ্টা ।
চৰি চক্রেতে তে অতি অলোৱথ ॥ অধূপ
অভিরিপু বৈথেৱ যোগান । মনো কাৰা সারথিৰ
গ্রহে, আ হিযান ॥ শৰ্বীদা অবাধ্য বাধ্য কৃতু
ন হৰ্য । আপনই অভে জান পৰে বুন ॥
কুলুক্তথ অত্যুৎপ গতি কি দুলৈ পারে । মো ॥
অভিরিপু বৈথাপা অপায় শহমানে ॥ অভিরিপু
অভিভুন শুণ আজি সান । খাণে । এখে
গতি তাৰিয়া অসৱি । দৃষ্ট হওে দুন ॥
গুন্তু থে সংগৈ । মথা কুণ্ঠ কলাবণ্ড কুণ্ঠ ।
কুণ্ঠ ॥ তথে কথানু বল দিবে উত্তো । এখে
কুণ্ঠ কুণ্ঠ দিবে শৰ'পুন ॥ অভিরিপু না
দেয়া শুন ওৱে মন । সতত কুণ্ঠৰ চে । এখে
অন কুণ্ঠ ॥ এহেপুন বিশুণ মুক্ষ ইতু কুণ্ঠ ।
কুণ্ঠ । এখে কুণ্ঠ কুণ্ঠ কুণ্ঠ কুণ্ঠ ॥

ଲୟକ୍ଷ୍ମିପୁନ୍ଦି । ପରଜାତ୍ୟାଜ୍ଞାନଃ ଆହେ ଦୈତ୍ୟ
 ମାନଃ ଦେହକ୍ଷଣ ରଥୋପରେ । ତେଣେ ମୂରଣଃ କରୁ
 ଖରେ ଶମଃ ଶଦାଆକିଧନ କରେ ॥ ଜୋମେର ଶ୍ଵତ୍ସ
 କଣେ ପ୍ରାଦୁତ୍ସବଃ ଅଭାବତଃ ପାଶ୍ଚିଦୋଦେ । ଦ୍ଵିଶ୍ଵର
 ଅଭାବଃ କରିବେ ଅଭାବଃ ଶହାତଃ ଶ ଭାବଯେ ରେ ॥
 ଶ ରଥିର ମନଃ ଯଦି ଅନୁକ୍ରମଃ ରୀଥ ପାତି । ହିନ୍ଦ
 କରେ । ତାହାତେ ଦୁର୍ଘଟଃ ଲାହର ଶକ୍ତିଃ ଉତ୍କଟ ବୁ
 କେବଳକରେ ॥ ହିଲେ ଅଧିଧରଃ ଶହଜେ ଅଧିଧରଃ
 ପ୍ରଗିନ୍ଦ୍ର ହିତେ ଲାଗେ । ଦେହ ଜାନାମୁତ୍ତମ ହୁଅନ୍ତି
 ବିଶ୍ୱାତଃ ସମାଦୃତ କରତାରେ ॥ ଶହାଜାନି
 କାରିଙ୍କ କିମନ୍ତଃ ପାତିକଣ ଦୀପ୍ତିକରେ । କତଙ୍ଗ ବୁ
 ୧୦ ବିପକ୍ଷେର ପକ୍ଷଃ ଏତଯନ୍ତଃ ଯାହାରେ କରେ ॥
 ଶେଷକ ଦମନଃ ରବେ ଅନୁକ୍ରମଃ ଶ୍ରୀ ମନଃ କହି
 ତୋରେ । ସମ୍ମାନିତ ବିଦ୍ଵିତ ଶିଶ୍ୱଯଃ ହିନ୍ଦ୍ରା
 ପର୍ବତିବେ ପରେ ॥ ଶ୍ରୀ କରାଣ୍ମାନଃ ଶୁଚିବେ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ
 କାଳଓର ସାବେ ଦୂରେ । କାଣେ କାଣାଗତେ ମାହିବେ
 ଭାବିତେ ଏତୁବେ କାଣେର କରେ ॥

ার । অঙ্গান তিগিরাযুত হয়ে অবিশ্রান্ত ।
 দুরাচার অঙ্গ আর ভূমিবিনে কৃত ॥ আর্দ্ধবিষা
 দেখ দিবা অবসান ৮০ । প্রচণ্ডকালের দণ্ড
 ঘাসাইয়া এট ॥ কাল অন্তে সে কৃতান্তে কিমে
 ছিয়ে ফাঁকি । এসময় ঘনে ভয় হয় নারে তাকি
 প্রবৃত্তিরে নিবৃত্তিরে করে একবার । হিরাণ্যনে
 অসংসারে দেখ কেবাকান্তি ॥ সকলি অনিত্য
 নিত্য ক্ষুচ্ছ সাত্ত্ব নাই । দিব্যজ্ঞানে দেখে শুন্ধা
 হবে হবে তাই ॥ আতএব ভেবে চিন্তে চিন্তা
 কাল দুর । চিন্তেপাই ততু পাঁৰ দিজামণি^১ র
 ভূতিতে করছ শাপিশ্বাসি হবে লয় । অতোঁ
 অশেষ ক্লেশ জা নিবে নিষ্টৰ ॥ অচিন্ত অব্যু
 ধিলি অনন্ত অচৃত । ঠোক হৃষ্কাণ লয় সকলি
 অদুতপদহীন তথাপি মুক্তি গত্বাগতি । অংশ
 শুণিতে পাই অসন্তুর খড়ি ॥ চক্ষু আদি শূণ্য
 হৃণণান্তে চিহ্ন পাই । বিষ্ণুগথে তথাপি অদু
 ত্যাপি ক্ষুচ্ছ নাই ॥ কটোখেতে বেটোই বিষ্ণু
 শুণ্য । ইয়েদে হয় পুন ব্যতো চৱাচৱ ॥ বিশ্বধূরা

৩৮

গাহৌধি ।

শ ব্রহ্ম ও পর্ব গুরুত্ব কৃতি । তিসংগাম এ দ্যু
মিক্ষ পিদ্য শারীরিক ॥ কুকুর অগোচর অস্ত
অস্ত বিচর । চেষ্টা কর লগত যাতে তেকে
হবে না ॥

গাহৌধি ।

পঙ্কজ । পৰে হইতে দেছে পাণ্ডীপ ব্যাধি
বিধি তাহে হয়িগাম মৃত গাহৌধি ॥ উচি
ষ্ট অনুগাম মিশাইয়া তাম । দৃঢ়ভবে এক
বার ঘদি কেহ থাম ॥ গে দেহে গে ব্যাধি ন
থ কে আধি কবি । অতএব শৈশবি অতি জীব
নি ॥ অব্য হংসে শেখে আস । ভিয়জের গুণ
কুর করিতে ব্যাধি কে আচে নিপুণ ॥
স্ফোর্গাজ পাখের দামের কুদু কুশ । সুর
মুর ধীর গুরু প্রাচৰ ॥ উপরে গুড়ু
য়ে অনীকে কো মুক্তু । আমুখে কলুক ধী
মিকটে নারুয় ॥ মুক্তুকালে অতি গুলে কুণ্ড
শিল্পে নাম । অচিরে বৈকাশে গে তৃণ । কু
শুনু ॥ কথার প্রয়োগ যদি নাহি হৰ হয় ।

গ্রন্থকে পরিষ্কাৰ কৰিয়া উপৰণ ॥ কিন্তুও
‘পাহিজা ময়’ কহিলাম সাব। ঈশা ভিজ অন্ধেৱা
শায় নাহি কিছু আৱ ॥ বিশেষ বিস্তৰি তাৱ
চমৎকাৰ অতি। গংগোপনে পাৰ্বতীৱে কল
পুঁৰ্ণপতি ॥ যথ ।

হৰেন্দ্ৰিণী হৰেন্দ্ৰৈব কেবলং ।

কলৌনাস্তেব নাস্তেব গতিৱন্যথা ॥

ত্ৰিপদা । শুভৰ মন আমাৰুৎ অসাৰ এই
আমাৰুৎ সুসাৰ ভাৰত অকাৰণ । পুৱাইতে মন
আশুৎ ধনকৰ অভিলাষৎ সেই ধনে কৈন ঘয়ো
জন ।। নিঃধনেৱ ধূন যাহ সদা চিন্তাকৰ তাহাও
দুঃখ যাহে হয় বিশেচন । কিবল কালেৱ ৮০-১০
অগিতেছ রঞ্জনসৎ অনুস্বৰ ইঁসিছে শমন ।।
বালানিবাৰণ না পুনৰ্বা অবিৱাগ আমা
ৰাম সাপন হইবে । আমু কৃত কৰ গান্ধ
পাহি ব পৰমজ্ঞানৎ স্বীয়ধামে অনাশে যাইবে
তেবে দেখ ন আমাৰুৎ তুঃসি কাৱ কে তোমাৰ

ইহা বিহু বিত্তে গৌরিলে । শম্ভুক জীবগান থে
ষথান্তথা অই বিধিৎ মায়া মোহে সকলভূলিলে
হয়েছ সবজ দেহঃ করিলে উত্তম গোহঃ আপনে
কর্তিলে গন বসি । জৰিহৈব চিহ্নঃ ॥ জী শ্রান্ত
হইলে কালঃ একেই সব যাবে খসি ॥ মায়িন্দ্ৰা
নিয়াত কিলঃ তাঙ্গৈব পাত্ৰের খঙ্গিঃ কপাট
করিবে চুরঘার । ছন্দবেশো ছজকরিঃ ক্রমে
সব লবে হৰিঃ ইত শেষে হবে ছান্দকার ॥
নিষ্ঠুড় বন্ধন করিঃ লয়ে যাবে কেশে ধৰিঃ
উথম দোহাহী দিবেকার । তাহী ধন্তু আদিগবে
তথন কেখায় ইবেঃ কিরে না দেখিবে এক
নায় ॥ এইন অমৃত্য দেহঃ দেখি না দেখিবে
কেহঃ শীঘৰে পত্যা যন্ত্ৰণবে । আপন মঞ্জল
চাবেঃ হরি সুরি গৃহে যাবেঃ বজ্রগন অফল
উৎসবে ॥ পঞ্চেণ পিণ্ডাহবেঃ প্ৰিপুলন পালা
হিবেঃ সোনায় অজ্ঞ ইবে ভদ্রুরাগি । তিলেঃ দ
ভাবনা মনেঃ দিন ধায় অকারঃ ৩৪ আনন্দে
ভূগ্রিহ হাসি হাসি ॥

ଚତୁର୍ବୀହଳ । ଶ୍ରୀନନ୍ଦ ମନ୍ଦିରରେ କେମଣି ହେଉ
ମୂର୍ଖାଚାରଙ୍ଗ ହୟ ଅମାର ମହାରାଜଙ୍କ ଭେବେ ଦେଖାଏହି ।
ଶିତ ଦେଖ ଭାଇବଜୁଃ ସକଳି ମୁଖେର ଶିକ୍ଷୁଃ ଶାହିଜଳେ
ମୁଖେର ବିଜ୍ଞୁଃ କଟୁଳହେ ଦେହ ॥ ଯାରେ ବଳ ମହମର
ଦେକରେ ଥିଲେ ଆଦରଙ୍ଗ ନାହିଁ କେହି ପରମପରଙ୍ଗ ମରେ
ବନ ଥିଲେ । ଥିଲେତେ ବଲଯେ ଭାଗଙ୍ଗ ଗେତ ତବ ଶର୍ଵ
ଭାଗଙ୍ଗ ଏହିକେ ଧନମନ୍ଦଳଙ୍ଗ ଧାରେ ମରିଜିଲେ ॥ ଏହି
ହିକ୍ଷସୁଖ କାରଣଙ୍ଗ ଥିଲା ଚିନ୍ତା ଅନୁକ୍ଷଣଙ୍ଗ ତ୍ୟଜିଯା
ଅମୂଳ୍ୟ ଧରଙ୍ଗ କୌଚେତେ ଯତନ । ଶ୍ରୀନରେ ଅବୋଧ
ଧରଙ୍ଗ ଚିନ୍ତା କରି ଅନୁକ୍ଷଣଙ୍ଗ ପାଇବେ ଅମୂଳ୍ୟ ଧରଙ୍ଗ
ଭାବରୁ ଗେଜନ ॥ ତିନି ସକଳେର ଗାନ୍ଧଙ୍ଗ ତେହି ବିମେ
ନାହିଁ ଆରଙ୍ଗ ସଦି ଭବେ ହବେ ପାଇବେ ଭାବ ଭିଚାରଙ୍ଗ
ଅନିତ୍ୟ ବିଷୟ ତାଙ୍କେ ପ୍ରକ୍ରିୟାକାର୍ଯ୍ୟ ହେବୁଥିଲା
ହେଲେବ ଭଜଙ୍ଗ ନିଷ୍ଠାକରି ଘନ ॥ ସେ ଜନ୍ୟ ସଂ
ମାରେ ଆଶାଙ୍କା ନାହୁବିଲି । ସହି ଆଶାଙ୍କା ଅଶାଙ୍କାରେ
ହଲେ ଆଶାଙ୍କା ଆଶା ନିବାରଣ । ଆଶାଯି ଆଶି
ଯୁଭବେଙ୍କ ମିଛେ କେମି ମର ଭେବେଙ୍କ ମଦ । ଚିନ୍ତାକର
ଭେବେଙ୍କ ଭବ ନିବାରଣ ॥ ଭେବେତେ ଭବାନୀ ଦାରୀଙ୍କ

ଏହିକୁ ଭବାଦି ସାମିଃ ବେଦେ ସ୍ଵର୍ଗ ଶୂଳପାତ୍ରିଃ
କରିଲୀ ଶକଳ ପ୍ରତାହ ନା ଭାବିଯା ଅଗେଥି ଶୁଦ୍ଧ ରହ
ଅଗ୍ରଗଣେଥି ଆହୁ ଧନ ଉପାର୍ଜନେ କହିଯା ବିଷଳ ॥
ଅନିତ୍ୟ ଭାବିଯା ନିତ୍ୟଃ ପାଦ ରିତି ସତ୍ୟ ତତ୍ତ୍ଵ
ନାଜାନିଲେ କି ସଥାର୍ଥ ଭୁଲିଲେ ବିଷରେ । ପାହୁଁ
କୁ ମଂଦାର ସୁଖଃ ଦେଖିଯା କାମିଳୀ ଗୁର୍ଥଃ ହାରାଲେ
ନିର୍ବାନ ସୁଖଃ ବଲକି ଆଶରେ ॥

ଦ୍ୱିତୀୟ ।

ପାର୍ଯ୍ୟାର । ଶୁଣ ସଲି ମନ ପଥଶାର୍ଥ ପଥ ଧର୍ମ
ଧର୍ମୋପାର୍ଜନ ଆଶା ଶୁଦ୍ଧ ତ୍ୟାଗ କର ॥ ଧନ
ଚିନ୍ତା ପରିହରି ବିରାଗ କର ମନ । ତବେତ ତୋ
ମାର କାର୍ଯ୍ୟ ହିବେ ସାଧନ ॥ ଅନିତ୍ୟ ଧରେତେ
ନିତ୍ୟ ଜ୍ଞାନ କର କୋ । ଏବନେଭୁ ସୁଖ ତବ ନହେ
କମାଟିନ ॥ ସଦିବଳ ପୁଣ୍ୟ କଳ୍ୟା ଭଜ୍ୟ ଧର ଚାହିଁ
ଦେ ତବ ମୋସଙ୍ଗି ମା ॥ ଏମ୍ଯ କିନ୍ତୁ ମାହି ॥ ଡେହ
ବନ୍ଧୁ ଆଦି ସତ ତମରା ତମର । ଆପଳି ବଲ କେବେ
କାର ନଯ ॥ ତୁମି ଭାବ ଘର ହୟ ସକ୍ରିୟ ଅଭିମାନ
ନଯଙ୍କ ମୁଦିଯା ଦେଖି ଦେଖି ଅକ୍ଷରାର ॥ ଧନ ଆର

ଯୋଦୁ ଅନ୍ଧିତି ଅମ୍ବକୁଳ ॥ ୩ ॥ "ଗର୍ବ କରୁ ବନ୍ଧୁ
କୁଳ କାରଣ ॥ ମନେ ତେବେ ଯେଥେ ଯନ ରବି ଅନ୍ତାଚଲ
ତଥାମ ତମଯ ତ୍ରୋମ ହତେଛେ ପ୍ରବଳ ॥ ପୂର୍ଣ୍ଣ ମାରୀ
ପୁରିଜଳ କେ କୋ ଏବା ବହିବେ । ସଥନ ସମବ ଆସି
କେଶେଟେ ଧରିବେ ॥ ଶାଶ୍ଵତ ତୋଗାର ଅଙ୍ଗ ଭଗ୍ନ
. ରାଣି ହବେ । ତାହା ଦେଖି ଗିତ୍ରଗଣ ଦୂରେତେ
ଦୂରେବେ ॥ ଅତଏବ ଶୁଣ ମନ ଆମାର ବଚନ ।
ଦିଲୁଲେ ସୁଶିରା ଭାବ ମତ ନିରଜନ ॥

ତୃତୀୟ ।

ଦିପଦୀ । ମନେକ ଭାବି ଭାଇଃ ନିୟମେ କେହ
ଆଇଃ ପାରମାର୍ଥ ତତ୍ତ୍ଵ ବିଦ୍ୟ ! ମେ ପାଥେ ଦି
ଲାହ କାଟିଃ ଅବିଦ୍ୟା ଲହରୀ ଧଟାଃ ମହାବିଦ୍ୟା
. ଗିନ୍ଦିଜୀ କେମନେ ॥ ହାଯା ଖୁଚୁ ନନ୍ଦି ଧନମଦେ
ଶୁଣୁଷୁଣୁଷ ମତ ହୟେ ତତ୍ତ୍ଵ କାରାଗିରେ । ଆତପିତୁ
ନାଚାହିଲିଃ ମାଯାଦୂପେ ନନ୍ଦ ହାଲାଟ ପୋରାବାର
ନାହି ଭାବିଲିରେ ॥ ପାରିବାର ବାରିର, ଭରଣ ପୋ
ଶୁଣ ତାର ତାର ବଲି କଣ୍ଠିତେ ଲାଗିଲି । ଜୀନକ
ସଂଶାରମେ ॥, କଥେ କେହ ନରେ କାହି, ବାରିର ଏକ ଶର

করিল ॥ অস্মাকমাল কোনসুখ, দেখিয়া পুণ্যের
 সুখ, সুখাণবে আসে ভূবিলি । পুরাণাদি
 বেদে ব্যক্ত, পুণ্য দ্বারা অমৃতক শুচিতয়ে বক্ষনে
 রহিলি ॥ বিশেষ জানক শেষ, নাহিক সুখের
 লৈয়, ক্ষেত্র কিবল পরিবার । তুগিত তাব'আ
 'ঢ়া বল কেবা হয় কার অসার সংসার অনি
 বার ॥ পরমার্থ তত্ত্ববর্ত, তাহাতে হয়ে নিবর্ত
 মুক্তিপথ করিলে বারিল । হাঙরে শন অঙ্গার
 তাবিয়া সংসারাশার, গাঁওইহলে শরীর পতন
 আমালিলে গুরুবাক্য, অসার করিয়া লক্ষ,
 ডক্ষণ করহ নিজ আয়ু । ঘনেতে কি জানমাই,
 লিখাগেবিশ্বাস নাই । হংসকপে কর হয় বায়ু ॥

জ্ঞান এব বিজ্ঞান, শুনশন স্মরণ, এই শুক্র
 করযুদি সার । শুচিতে শনন তর, রিপুগণ টুট
 ক্ষণ, পুরুষ ষদ্যগ্রি সই হই ॥

চতুর্থ ।

পরাম । জীবনৰ বিষ্ণু হিতি অল্পগড় ।
 শিবৰ দারা শব্দ বর অনুক্ষণ ॥ বসুৰ অতী

ଶ୍ରୀ ପତ୍ରେର ଜୀବନ । ତ ରାଃ ॥ କହାରୀ ସାରୀ
କୁଭାଜନ ॥ ରୁମନା ରୁମ ରାଗ ଯେ ଅଲ୍ୟରୁଦେଶେ ସାରୀ ।
ନିରଞ୍ଜିନେ ନିରଞ୍ଜିନ ଲଭନ ନ ଚାହୁଁ ॥ ଅଳ ମନୋପ୍ରୟ
ରୁମେ ସଦୀ ଅଭିଲାଷୀ । ଆତ୍ମା ଆତ୍ମାରିଣ୍ଗ ସଜେ
ନା ହୁଏ ଲିଙ୍ଗସୀ ॥ ଶ୍ରୀଯୁଜନେ ଶ୍ରୀଯୁଜନ ରାଥେ ସର୍ବ
ଜନ । ସର୍ବଜୀବେ ସର୍ବଜନ ନାକରେ ଯତନ ॥ ଭାବନ ୨
ସତ୍ୟ ଭବାନୀର ପଦ । ଭବେ ଭବେ ଭବେ ସବେ ହବେ
ନିରୀପଦ ॥ ଭାବିଃ ଥର୍ମ କର୍ମ କରେ କେବ ଫାରୁ
ଦେଖେବେ ମେ କେବେ ଲାକୋ ହଦେ କାଳୀଧାର ॥
ଅଭୟ ଅଭୟ ପଦ ପାଇ କର ଶବ୍ଦ । ବିପଦ ବିପଦ
ଭବେ କରିବେ ଗମନ ॥ ରହ ଅହ ପୁରୁ କେବ ଅଗିତ୍ୟ
ବିଷଯେ । ବିଧିଯ ବିଷଯେ ମନ ଆହ କି ଆଶେରେ
ଆଶେରେ ଆଶେରେ ମାତ୍ରାମାତ୍ରା ବାରିବାର । ବାରିବ
ଆର ଆଶା କର ଆର ॥ ଆର ଆର ବାର
ବାର ବୁକ୍ୟ ମାହି ଯାନେ । ମନେ ଆବି ଦେଖ
ଆଛିଲେ କେଗନେ ॥ ବେଶମେ ଆଛିଲେ ମମ ମୀ
ହୟ ପୂରଣ । ପୂରଣ କରହ ମେହ ଅଭୟ ଚରଣ ॥
ଅଭୟ ଚରଣ ସତ୍ୟ ଅପାରେର ପାଇ । ପାଇ ହୁଈ

ବାରେ ତରି ଷ୍ଟଳ କର୍ଯ୍ୟ ମାର ॥ ମାର ପଥ ଚିନ୍ତା
 କର ସୁଜାତା ଅମାର । ଅମାର ତବ ଜଲଧି ନାହିଁ ।
 ପାରାବାର ॥ ପାରାବାର କରିବାର ଗୁରୁ କର୍ଣ୍ଣଧାର
 କର୍ଣ୍ଣଧାର ବିନେ ତରି କେ ବଦ, ତରାର । ତୃରାମ
 ହଇବେ ପାର ତୀତାର କୃପାଯ ॥ କୃପାଯ, ନିଷ୍ଠା
 ପୌର ତ୍ରିଚରଣେ ହାନ । ହାନ ମାତ୍ର ଯାଇଁ ସେଇ
 କରିତେ ଏହାନ ॥ ଏହାନ କରିତେ ସଦି ହିଚ୍ଛ
 କର ମନ । ମନୋନୀତ ଆଜେ ପାବେ ଆଶନ ଭୁବନ
 ଭୁବନ ଏବନ ମତ୍ୟ ମାଧୁର ସତନ । ସତନ କିବଳ
 ମତ୍ୟ ଗୁରୁ ମୂରଣ ॥ ଗୁରୁଣ କରିଯା, ମନେ ମେଘ
 ମନେ କ୍ଷଣ । କ୍ଷଣ ମାତ୍ରେ ଜାଗି ହବେ ତପନ ମନୁନ
 ଅମୁନ ମନୁନ କରି ହରାନେ ମମୟ । ମମୟ ନାହିଁ
 ଆମ ଦିନ କ୍ଷୁଦ୍ର ମଧ୍ୟ ॥ ଯାଇଁ ଦିନ ଯାଇ କ୍ରମେ
 ସବ ହିନ । ହିନ ହଇଯାଇ ମନ ପୁଜନ ବିହିନ୍ ।
 ବିହିନ୍ ପ୍ରଜନେ ମତ୍ୟ ଦେଖିବେ ଶମନ । ଶମନ
 ବାନିଶ କର ଭାବ ଶ୍ରୀଚରଣ ॥

ପଞ୍ଚମ ।

ନୀର୍ବୁ ପାଯାଇ । ଯଦି ସାବେ ତଥ ପାଇଇ । ପାଇ
 କଥାରେ ଆଜେ କେବୁ କର୍ଣ୍ଣଧାର ॥ ଦେଖ ତେହି ବିଲେ
 ଆଇଇ । ଆର କାର ତାର ଆଜେ କହିବାରେ ପାଇ
 ଭାବ ଗତ । ନ୍ରିରଙ୍ଗନ । ଜୀବାଜିନେ ତୁଷ୍ଟ କର ସୁଗଳ
 ମୟନ ॥ ଦେଖ ମୟନେର ତାରାଇ । ବିକଳ ଭାବିଛେ
 ତାର୍ଯ୍ୟ ନାଦେଖିଲେ ତାରୀ ॥ ତାରୀ ତତ୍ତ୍ଵ କରେ
 ତାରାଇ । ତାରୀ ଶାତ ଆଜେ ଯମ ଦେଖିବାରେ
 ତାରୀ ॥ ଯେ ତାର ଶିବ ମୟର । ଶିବ ହିଂ ତାରୀ
 କେନ ଦେଖ ସମ୍ମଦୟ ॥ ଭାବ ଅହିଲେର ଶୁଖ । ଏ
 ଶୁଖେତେ କିମୁଖ ଦେଖ ଦୟନେତେ ହୁଏ ॥ ଭାବ
 ମଂସାର ଶୁନାଇଇ । ଦିଶୁମାର କରିଯାଇ କି କରେଛ
 ତାର ॥ ଏହି ଅମାର ଶଂଖାଇ । ତାହି ରନ୍ଧୁ ଆମି
 କବିଧଜ କେବାକାର ॥ ତନି ଭେଦେଖ ଘନେ ।
 କୋଥା । ଏଲେ କୋଥା, ଛିଲେ ବଲକ କ୍ଷେମନେ ॥
 ଶୁଦ୍ଧିଶାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରାରମ୍ଭ । ଶାଧୁ ବାକ୍ୟ ଦିବ୍ୟ ଚକ୍ର
 କର ଦୁରଶଳ । ଆର ଦେଖି ବିଶେଷ । ଶ୍ରୀଶାର୍ମ
 ଗମିନ କାଳେ ସଙ୍ଗେ କୋଣ ବେଣ ॥ ଦେଖ ଅଶୁର୍କ୍ଷା

ঐ দেছুৰ । যাঁটিৰ গাঁজৈ মাটি হয় নাছি দেখে
 কেহুৰ তথ্য কাৰ পৰিবাবুৰ । দেখিবা কৃত থাট
 শমেনকুণ্ড বিচাৰিবা পিষল সামাজ্য ধনেই অন
 বাথি হাঁৰালে মন অসুস্থ থাবে না আদ শমেন্ট
 ভাৰবাৰ । ভাৰবাৰ যাবেনা শত্রু শ্ৰেণি ভাৰবাৰ
 হীন্দ্ৰিয়েন কাজুৰ । কাট কাটিবৰ। শত্রু
 আচে চিৰকাটা ॥ কাট কাটিবৰ। কাটিবৰ ।
 কাটী কাটী হৰা শত্রু লাখ আচে বাছী ॥
 ভাৰ বিচুবে বিচিয়াৰ । চিঞ্চাগণি সজে বুজে
 অুলাধীনে গিয়া ॥ এমে কুণ্ডলী সহু । অনা
 নলে যড়াচ্ছ দুঃখ কৰহ ॥ যাৰে দূৰে মন
 স্থাপন । ভস্তুকুৱ মুক্তি কৰি বাগ পাঁচে পাপ
 পুনঃ কৰহ সুজনৰ । তুম্বা কুণ্ডলী কৰ্ত্তা ।
 জৈবে দেখ ঘনঃ ॥ দুঃখ এসব ত্যাবৃজ্জন
 দাই শৰকু আছ বজে বিষয়ে অজিজ্ঞ ॥ যাজি
 দুও শচেতনৰ । যা কৰ ত কৰ কিম্বু কৰে, হেঁ
 জনৰ ॥ তোহে লভ্য এই কৰে । দিনেশ উন্নয়
 কেশ লোশ ন হিবে ॥ আৱ দেখ যত কৌকিল

ଶ୍ରୀଚନ୍ଦ୍ର ମନୁଷୀ ଜ୍ଞାନୀ ଅତ୍ୟୁଷା ଗଣିକି ॥ ୧୮୩
 ଶ୍ରୀଦ୍ଵାରା ବନ୍ଦର । କେମୋକାରୀ ଉଦ୍‌ଦିକାରୀ କାରି ଥିଲା
 ଜୀବ ॥ ଉଦ୍‌ଦିକ ମନ୍ତ୍ରୀ ବିଷୟେ । ହିତୁ ନାକରିଲେ
 ଅତ୍ୟୁଷ ଅନିତ୍ୟ ଭାବିଲେ ॥ ଆଛ କି ଆବଶ୍ୟକ
 ଅନ୍ତର । ହିତୁ ଗଠେ । ଦିନ ପ୍ରସଳ ଶାଖା ॥ କର ଉ
 ତୋର ଯାହାର । ଦେଖ ଏ ଶୈୟ କିଛି କେଣନ୍ତାହି
 ହସ ॥ ସବ ଭବେ କିଛିଲେଇ । ଭେବେଇ ତୋଳା
 ମନ ଭୟ ନା ଭାଙ୍ଗିଲେ ॥ କର ଭର ବିଦ୍ୟାରୁଷ ।
 ଅଭ୍ୟାସ ଚବଣୀଘୁର୍ଜେ ମନୁ ହସ ମନ ॥

ସଂଖ ।

ଚନ୍ଦ୍ରପଦୀଭବ୍ଦ । କ୍ରମେତେ ଶ୍ରବନ କଲିଃ କୃଟିଶ
 ଅଧିର୍ମ କଲିଃ ତାହେ ସମୀ ମନ ଅଲିଃ ଧୀରୁ ଧୀର
 ରେ । ମୌହରୀ ତାହେ ଗଞ୍ଜିତାହେ ତାହେ ଧୀରେଧର୍କ
 ଶୁଣେନାକରିଲେ ସମ୍ମଦ୍ଵୀର ହାଥେର ॥ ତାହେ
 ପାପ ଘୁକରନ୍ତି ଭକ୍ତଗେ ହିନ୍ଦେ ମନ୍ଦିର କୋଥା ବୁଦେ
 ମନ୍ଦିରନ୍ଦିର ହେଥିର ଦେଖରେ । ମନ୍ଦିରୀ ଶୁଣ ମନ୍ଦିର
 ଦେଖ ହସ ଉଚାଚିଲି ଆମୀର ସତନ ମନ୍ଦିର ଜୀବିର
 ଜୀବିରେ ॥ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତା ମନେଇ ସଂମାର କେତୁକୀମୁ

ସମେତ ବିବୁଲେତେ ଜ୍ଞାନିଗାନେ ମୁଖୀର ମୁଖୀରୁ
 ତାହାରେ ଆହିକ ମୁଖୀର ବା ଭାଷାରେ କୋଣୁ ମୁଖୁ
 ମେଳେ ଏବଳ ନାହିଁ ମୁଖୀର ଧୀରୁରେ ॥ ଆଯା
 ଧୂଟେ ଅଭିଷେକ କୁମ କେଳ ଅନୁଶାସନ ହିରୁଲେ
 । ଅମଲ୍ୟ ଧନଃ ହାଯର । ଶହୀମ ପଦିଲ ହାତ
 ଆହୁରିନ ଦିନରୁଥ ବିଶ୍ୱାସ କରେ ରାଜ ଦିନର ସାହୁର
 ଯାଇରେ ॥ ବିଧମ ଏ ଭାବରୁ ହିତେ ଶବ୍ଦକରୁଣ୍ୟ
 ଘରେକ ଆହୁରେ ମନ୍ଦ ବରେ ବର୍ତ୍ତରେ । ତଥାର ଏକ
 ମନ୍ତ୍ର ତତ୍ତ୍ଵ ତତ୍ତ୍ଵ ସଦା କର ତତ୍ତ୍ଵ ପାଇବେ ପାଇବ
 ତତ୍ତ୍ଵ ମନ୍ତ୍ରର ମନ୍ତ୍ରରେ ॥ ଯଦି ଈଛା ହୁଏ ମନ୍ତ୍ର ବି
 ରୁଦ୍ଧ ଚଳରେ ଏହି ମୁଖୀ କରିବେ ତତ୍ତ୍ଵର ପାଇବେ
 ପାଇବେ । ହାତର କମଳୋଦରର ପିଲାହିରି ପିଲାହି
 କରେ ଅଶୋଧନ ଆନିମ ଭାବେ ପାଇବେ ପାଇବେ ॥

ଶପ୍ତମ ।

ମୁଖ ତିଙ୍ଗଦି । କେଳ ଆୟ ଆନିଧାନି । ମୋର ଭା
 ବିଯା ମାରନ ଆମାରର କରି ମରିଛ । କେତୋଧାର
 ତୁମି କାରଣ ଭେବେ ଦେଖ ଏକବାରଟ କାରି କାହାରୁ
 ତୁମି କରିଛ ॥ ପୁଣ୍ୟଧାରା ପାରି ବାହୁର ମହେଶ୍ୱରେ

ଆଜିବାରିଃ ଏ ସୁହ କତ ଆବୁତୁବିଜ । ରିଷ୍ୟ
ଗନ୍ଧିତ ଗନ୍ଧିଃ ହାଯାଇଯା ସତ୍ୟ ତତ୍ତ୍ଵ ଯଥାଗ୍ରୀ ଗେ
ଞ୍ଜଳିଦତ୍ତ ଦୁବିଜ ॥ ଆଜ୍ଞା ତତ୍ତ୍ଵ ପାଶିଯାଇ ଅନି
ତ୍ୟ ବନ୍ଧବ ଶିଖି ଓ ସମ୍ମାନେ ସମେ ଗମନ ହାଶିଜ ।
ରମଣୀ କ୍ଷେତ୍ରର ଛଲଃ ଶୁଣି କାଶ ଥିଲାହି ଶିଥାନେ
ଦମନ ବଳ ନାଶିଛ ॥ ମଂସାର କାଲେବ ହିନ୍ଦିଷି
ତ୍ରାଙ୍ଗେ ତୁମି, ଆହି ବନ୍ଧିଃ ଗନ୍ଧି ବଳ କିମା ତାରୀ
କରିଛ । ରମଣୀ ପାଠେର ବେଢ଼ିଃ ହନ୍ତା ହନ୍ତା
ଦଢ଼ିଃ ତମିତ ନଢ଼ିତେ ତ ହୁଏ ଦୁରିଜ ॥ ଦଧିବ ହୁ
ଆଜେ ଧାର ଓ ଅନ୍ତେଥ ଶୁଣି ତାମି ହନ୍ତା ହନ୍ତା
ଶୁଦିଲେ । ତାରା ତତ୍ତ୍ଵ ବାର୍ତ୍ତ ତାମି ତତ୍ତ୍ଵ ବାର୍ତ୍ତ
ପାବେ ତାମି ଓ ତାରା ବବେ ବିବୁଲେ ॥

ଅଷ୍ଟମ ।

ତୁ ମିଳୁ ତୀରେ ବିରେ ଏମ ଆମୀର । ରିଷ୍ୟଶଙ୍କେ
କରି ଶବ୍ଦ ହବେ ଆମୀର ॥ ମିଥ ଶକ୍ର ଶୁଣୁଣ
ମନେ ହୁଏ । ଶୁଣୁଣ ହୁଏ ଶବ୍ଦ ହୁଏ ॥ ଏହି
ମୁଖୀ ରୂପ ମୁଖାଜୀବ । ହୁଏ । ପାଇଁ ତମ୍ଭାରାଜି
ଅର୍ଦ୍ଧତ୍ରୁଲ ହୁଏ ॥ ଦାଇଁ ମୁଖୀ ହୁଏ ଥରୁ ତତ୍ତ୍ଵ

ହିନ୍ଦୋପଦେଶ ।

ହାତେ । ଜ୍ଞାନେ ଶୁଣି ଶିବୋକ୍ତି ଶୁଣି ବିଦ୍ୟାମେ ॥
 ବିଦ୍ୟାମେତେ ଅତି ଅତି ରକ୍ଷ ଧ୍ୟାନେ । ଧ୍ୟାନେଶ୍ଵର
 ହତ ଥାକି ନିତ୍ୟ ହାତେ ॥ ନିତ୍ୟ ହାତେ ନିତ୍ୟ
 ନନ୍ଦ କୃପ ଭାବ । ଭାବ ସତ୍ୟ ନିଯମନେ ଶତ ଭାବ
 ଭାବ ଭିନ୍ନାକାରେ ଶନ୍ତ ଅନ୍ୟ ଆବା । ଅନ୍ୟ ଶିଳ୍ପି
 କାଳ ଭାବ ଭାବ ଭାବ ॥ ତୌର ନନ୍ଦ ଚାକ ଚରଣ
 କମଳେ । କମଳେ ଶିତାବ ହୃଦି ପଥ ଦଲେ ॥ ଦଲେ
 ବର୍ଣ୍ଣ ହଲେ ଆଛ ବର୍ଣ୍ଣ ଅଯି । ଅଯି ଦୂର୍ବ୍ଲବ୍ଲ ନିତ୍ୟ
 ଶରୀର ଜାଇ ॥ ଜାଇ ଦ୍ଵିତୀୟ ବିଦ୍ୟାକ ବିଦ୍ୟାକ
 ଆମେ ଭର କରି ଚଳ ଶୀଘ୍ର ଥାମେ ॥ ଥାମେ ଧର୍ଯ୍ୟ
 ହଜୁ ଶନ ଅନ୍ୟ ହରି । ହରି ଭିନ୍ନ ଲହେ ଭାବ ଏକ
 କରି ॥ କରି ମଞ୍ଚ ମଞ୍ଚ ରାଥ ତତ୍ତ୍ଵ ଧର୍ମ । ଧରି
 ରାଥ ଶୁଦ୍ଧ ମନେ ଶୁଣି ଶ୍ଵର ॥ ଶ୍ଵର ବାରେ ଜାଗୁ
 କୁଳ ଧରି ହବେ । ହବେ ଦିବ୍ର ତାଙ୍କ ଲଜ୍ଜାନଦେ
 ଲଜ୍ଜା ତବେ କେବ ମନ କରି ଭାବେ । ଭାବେ ଭାବହ
 ଭାବି ମେଭାବ ପାବେ । ପାବେ ଚିନ୍ମାନ ଏକି
 ଚିନ୍ତା କର । କର ଉଥାର ଦିଶେ ହିନ୍ଦୁ ॥

ଆନନ୍ଦ ଏବଂ ଉତ୍ସାହ ।

ପ୍ରକଳ୍ପକରଣେର ଆନନ୍ଦ ଭାବବୋଧକ ଶବ୍ଦର
ନାମ ଆନନ୍ଦ ଏବଂ ଉତ୍ସାହ ଏହି ଉତ୍ସାହ ଶବ୍ଦ ଓ ।
ଅହଜେ ଅନୁଭୂତି ହେତୁ ପାଇଁ, କିନ୍ତୁ ତାହାରିବି
ଗଫକ ଅନୁଭୂତିପେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିତେ ହିଲେ ଅନ୍ତିମ
ଶବ୍ଦରେ ପଠିନତା ବୋଧ ହୁଯ । କଥିତ ଶବ୍ଦରେ ଅନ୍ତଃ
କରଣେର ସୁରମ୍ଭୁ ଭାବ ଥିଲେ ବ୍ୟବହତ କରିବା
ଥାକେ ତମ୍ଭୁଧେର ଆନନ୍ଦ ଜୀବନକାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ୍ଥା
ନୀ ଏବଂ ତୁମ୍ଭିଜନକ, କିନ୍ତୁ ଉତ୍ସାହ ଶବ୍ଦିକ ଏବଂ
ଚିନ୍ତାର ବୈକଳ୍ପିକାରି, ସେବାପ ବିଦ୍ୟୁତେର ଆତା
ନିମେଷ ଘାତ ଅକାଶିତ ପାକିଯା ମେଘମଧ୍ୟେ
ବିଲୁପ୍ତ ହୁଯ ମେହିକାପ ଉତ୍ସାହ ଏକ ସମୟେ ଅତ୍ୟନ୍ତ
ପୁଲକେର ହେତୁ ହିଯା ପବନଗେହ ଅନ୍ତଃକରଣକେ
ବିମୟ କରେ, କିନ୍ତୁ ଆନନ୍ଦ ଘନ୍ମୟକେ ହୈର୍ଯ୍ୟପାଥେ
ପ୍ରାପନ ପୂର୍ବକ ଚିନ୍ତାର କୋଷଙ୍ଗ ହେତୁ ତିର୍ଯ୍ୟାଯୀ
ଚିନ୍ତା ଅନୁଭବ ହେତୁ ପାଇବା କରିତେ ଥାକେ ।

ଉତ୍ସାହର ଉଚ୍ଚେଷ୍ଣବ୍ୟ ଏବଂ ବିକଟ ପାଦ ହୁଏ
ଜୀବ ମଞ୍ଚେମଧ୍ୟ ବିଦେଶୀର ଶ୍ଵରତା ଥାକେନା
କିନ୍ତୁ ଆନନ୍ଦ ଆପଣାର ଶାନ୍ତିଭାବ ଏବଂ ଶିଶ୍ରୀତା

ଏହି ମାନ୍ୟମିଳିକ କାର୍ଯ୍ୟର ଉଚ୍ଚତେବେ ଥମନ୍ତିରୁ
କରିଯାଇଛି ତାହାରୁଠିରୁ ଉତ୍ସକୃଷ୍ଟତା ଉତ୍ସମ୍ଭବ, ଏବଂ
ଶୁଦ୍ଧରୁକେ ବିରତି ଓ ଅବୈଷ୍ଟ୍ର ପତ୍ରଜି ଆଲିଙ୍ଗତା
ହେଉଥିବା ମୁକ୍ତ ରୀଥି । ଏହି ଏକାବ ଲାଲା କାର୍ଯ୍ୟ
ଦୃଢ଼ିକ୍ଷିତା ଆମରା ଉତ୍ସମଞ୍ଜପେଣ୍ଡା ଆମରକେ
ପ୍ରେସ୍ତର ଜ୍ଞାନକରି ।

ମେଥେକ ଏ ଶିଖୁଗାଣ ଆପଣ ଆମନ୍ଦେର କାର୍ଯ୍ୟର
ବାଜାନିଯା ଫଳେ ହାତ୍ୟ ଦାରୀ ଆକ୍ରମଣ କରିଛି
କରେ ଏବଂ ତାଧାର ଭାବଗର୍ଭ ଆବଶ୍ୟକ ହାହିଁଯା
ନାକର୍ଯ୍ୟ ଉଚ୍ଚାରିଣେ ଉତ୍ସୁକ ହୁଏ, ଗୋଟିକପ ଆମନ୍ଦ
ମୁଣ୍ଡ ବ୍ୟକ୍ତିର ମନ୍ଦଗେ' ଆମାରଦିଗେବୁ ମନ ଶ୍ରେଷ୍ଠ
ଆବଶ୍ୟକ ଆବଶ୍ୟକେ ଆବୁଷ୍ଟ ହାହିଁଯା ଓ ଲିଙ୍ଗ ଆକ୍ରମଣ
ଦେଇ ହେତୁ ଅନୁଭବନା କରିଯାଇ ଅନାହାତେ ଆ
ମନ୍ଦ ନିର୍ମାଣ ବନ୍ଦ କରେ, ଏବଂ ଅଶଂସା ଏବଂ
ଅନ୍ୟରୁକେ ଘଞ୍ଜେ କରିଯା ତାହାର ଅତି ଧାରଧାନ
ହୁଏ । ମେଦ୍ୟା ଏକ ଟେଲ୍‌ବିକିରଣ ଦ୍ୱାରା ଏହି ପରିବର୍ତ୍ତନ
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା ମନ୍ଦମୁଖ ହୁଏ, ମେହିଁ
କଥା ମଧ୍ୟାଜିତ ଏକ ଜଳ ଅନ୍ଦାରିଦ୍ଵାରା ସ୍ଵର୍ଗିକରିବା

ଶରୀରଜୀବ ସକଳ ଲୋକ ଆନନ୍ଦ ପାଇବେ । ୨. ଫଳ ହା ସଦିଓ ଗନେବୁ ହାତାବିକ,
ଧର୍ମବଟେ ତଥାପି ଅତ୍ୟକ୍ରମିତେ ଯେ ସାହେବ
ଶବ୍ଦିଷ୍ଵାନ ଏବଂ ପୃଣ୍ୟଶିଳ ତାହାରଦିଗେର ଆମି
କାଙ୍କଳୀକ ଆନନ୍ଦ ହଜ୍ବରିଷିଷ୍ଟ । କୋଣି
ବ୍ୟକ୍ତି ବିଦ୍ୟା ଶିକ୍ଷା ନା କରିଯା ଓ ହଜ୍ବାନ୍ ହେ
ମୀନନ୍ଦିତ ରହେନ କିନ୍ତୁ ବିଦ୍ୟା ଦେଇ ଜ୍ଞାନକେ
ମାର୍ଜିତ କରିଯା କ୍ରମଶହୁ ଉତ୍ସମ କରିତେ ଥାଏକ
ଏବଂ ତାହାର ଉତ୍ସତି ଜନ୍ମ ଜାନା ଅକାର ଉପାର
କରେ । ବିଷୟବିଶେଷେ ଏହି ଆନନ୍ଦ ବହିବିଧିରେ ତାହା
ଧାରଣ କରେ ତାହାରିଶଧେ ତ୍ରିଧିଥ ଆ ତୁ ଦ୍ଵାଦ୍ଶାଶାନ୍
ଦିତ୍ୟର ବି ଏକେ ନିଯନ୍ତରୀ ଆହାନ କରିବେଛେ ।

ଅଥଗତଃ ପରମେଶ୍ୱର ସେ ଖର ଖର ଅ ଗନ୍ଧ ବଜା'କ
ଅଂକାରେ ଏହି ବିଶ୍ଵକେ ଶୋଭିତ କାରବାଚେତନ,
ତାହାଶ୍ଶୂରଗ ମାତ୍ରେହି ଆମିରଦିଗେର ଅନ୍ତରକର୍ତ୍ତବ୍ୟ
ଅତିର୍ଥ ଆତ ଦ ଏବଂ ହେଠେର ପାହିତ ଶୂଳି
ଜନକେର ଅତିର୍ଥ ଉତ୍ସତିରେ ହୁଏ । ସେ ମୁଁ ଜଗ
ତେବେ ଶୂଳମଧ୍ୟରୀୟ ଅତି ଦିନ ଉତ୍ସାପ ଏବଂ

ଆଜାନ୍ତିର ବିଭିନ୍ନ ପର୍ଯ୍ୟକ ସମ୍ବନ୍ଧ ଅଛେ । ଆଜାନ୍ତିର
ଓ ଗୋଦର୍ମା ଶିଳ୍ପୀଙ୍କ ଏବେର ଉତ୍ତପତ୍ତି ହାବିଲେଛେ,
ଯେ ଶକଳ ସ୍ଵର୍ଗ ପତ୍ର ତୁମ ପର୍ଯ୍ୟକ ଗହର
ଏ ମଦୀ ମଧ୍ୟ ଓ ଦୀପ ଉତ୍ତତ ବନ୍ଦ ପର୍ଯ୍ୟକ
ବ୍ୟକ୍ତିର ଦ୍ୱାରା ନାବିଦିକେ ଶୋଭା ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟ
ହେଉଥିଲା ଏବଂ ସକଳ ବିଚିତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟ ବନ୍ଦ
ଏବଂ ସୁନ୍ଦର ବିଶିଷ୍ଟ ପାଞ୍ଜଳି ଓ ମୌନଦର୍ଶ ଓ ଶବ୍ଦ
ଧୂମ ଦ୍ୱାରା କାନନ ଏବଂ ଉଦ୍‌ଯାନ ପାରିଶୂନ୍ଧ କାରିଯା
ଅନୁଷ୍ୱାସ ଅନେକଙ୍କର କରିଲେ । ତାଙ୍କା ଆନନ୍ଦ
ଶୂନ୍ଧ ବ୍ୟକ୍ତି ଅକାତରେ ଆନନ୍ଦ ଅନନ୍ଦ
ମିଳିତ ନିଯୁକ୍ତ ରହିଯାଇଛେ । ତହୁଁରୀତିତ ସନ୍ଧ୍ୟକା
ଥେ ସଥଳ ଫୋଟୋ ଦୀପଶିଖା ଆଜାନ୍ତିର ମଧ୍ୟରେ
ଅନୁଷ୍ୱାସ ହେଲା, ଅନ୍ତରେ ସମୟେ ଶୂନ୍ଧ ଲୋହିତ ବନ୍ଦ
ପାରିଯାନ କାରିଯା କୋମଳ ତାତେ ଆଣିଗଲେକେ
ଅନୁଷ୍ୱାସ କରେ ନିମ୍ନରୁ ବରେନ, ପୁଣିମାର ବୃଜନାତେ
ମଧ୍ୟର ବିଶ୍ୱ ଏକଅତୁଳ୍ୟ ମୁଖମୟବସ୍ତୁ । ଇଲ୍ଲା ବାଯୁର
ହିତୋଳ ଛଜେ କ୍ରେଶକେ ଆପନ ଝୋଡ଼ ହାଇଲେ
ଏ ଶ୍ରୀଜୁଲ କରେନ ଏବଂ ବଗନ୍ତାଦି ମନ୍ଦରୁକୁ ଭୟାବଧି

ପରିଷକ୍ଷିତ ପୃଥିବୀ କଥନ ତୀତ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟବୋଣ ଧାରଣ
ପାରିବାକ ଦିନ । ଶିଖ କେବଳ ହାସାର କରିବାର ଥା
କେମି ତଥନ ଅଥ । ଏହି ମନୁଷ କାଲେ କୋଣ ବ୍ୟା
ଜି ଅତିପଦେ ଆନନ୍ଦେର ଶହିତ ସାଙ୍ଗାଦ
କରିବାକୁ ଭାଗିତେ ଏକବାର ମାତ୍ର ପାଦ ବିଦେଶ
କରିବେ ପାରେନ ।

ପରିଷକ୍ଷିତ ଧାରଣ ଆମରା ଏହି ନିଷ୍ଠାପ ହଇଯା ବିବେ
ଚନ୍ଦ୍ରକରି ସେ କେବଳ ଏକ ଆକର୍ଷଣ ଦ୍ୱାରା ଚନ୍ଦ୍ର
ମୂର୍ଯ୍ୟ ମୁହଁ ଅକ୍ଷତାଦି ମୁହଁ ଶାଖାରେ ବନ୍ଦ ଥାକିଯା
ଦିବୀ ରାତି ଶାତଃ ସଞ୍ଚାଳ ଶିଖିର ସମ୍ଭାଦି
ଖତର ମୂର୍ଖ ଓ ଅନ୍ୟର ମାଳା ପ୍ରକାର ଜଗାତର
ଉପ କାର ଗରିବେଦେ କେବଳ କତିପାଇ କରିବେ । ଏହି
ମୁଣ୍ଡରେ ସେତ କୃଷ୍ଣ ଲୋହିତ ଶିତାଦି ସମ୍ମଦୟ ବଗ୍
ବିଶକେ ଏପକାର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟାପେ ଭୂଷିତ ହରିତେ
ଛେ ଅନ୍ୟ ମେହି ଅଳ୍ପ କିମ୍ବାର ଅଭାବେ ଅବୈର୍ଯ୍ୟ
ବ୍ୟାପ ଅଗ୍ରହ ବଗ୍ କଦମ୍ବପ ମୁଣ୍ଡରେଲା । ଏହି କାଳ
ପରମେଶ୍ୱର ଅତି ଅଳ୍ପ ନିଯମ ଓ କୋଶଳ ଦ୍ୱାରା
ଏହି ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵାରା ପ୍ରମୁଖକେ ଏତି ମହିଜ ଶାନ୍ତି ହରିବା

କୁରୁତେବେଳେ ପିଲାକାରୀ କରି, ସେ ପିଲାକାରୀ
ବାଯୁଥଗ୍ନିଧୂକୁ ଆବେଳର ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଅନୁଭୂତି
ପାଇବାରୁ କରିଯାଇ ତାହାର ଦିଗେର ଅନ୍ତରେ
ଏହି ବିଷୟ ମେଦିଟ କରିଯା ଦିଲାଦେଲ, ସେ
ତାହାରୀ କବ ପି ଆପଣ ଧାର୍ତ୍ତିର ଶୀଘ୍ର କରିବିଲୁ
ମୁକ୍ତି ଜୀବନରେ ଏ ନିଃଜ ଜଣ୍ମାଛିତେ ପାଇରେ ଜା,
ସେ ଭୟକରୁ ସମୁଦ୍ର ପ୍ରାଚୀକୁ ଭୂମିଖଣ୍ଡ ଘରେବୀ
ଅଧିକତର ସ୍ଵଭବ ହଇଯା ମନ୍ୟରେ ଅଭିଭାବ ଗଜ
ମେର ଶହିତ ତମଙ୍କ ଲକଣକେ ଆକାଶେ ସବୁ କରି
ତେ ଚେଷ୍ଟା କରେ, ମେହି ସମୁଦ୍ର ଆବାର ଅବଶୀଳ
ଗୋଲାକୁ କି ଏବଂ ମାଧ୍ୟାକର୍ଷଣ ସାରୀ ଏ ପ୍ରାତିରେ
ବନ୍ଦ ଆଛେ ସେ କମ୍ପାଚ ଆପଣ ପାରିବୁ ଏ ଏହିଗ୍ରହ
ହଇଯା ମୃତ୍ୟୁକାରେ ଆନନ୍ଦଲିଙ୍ଗ କରିବେ ପାଇଁ କରିବୁ
ନ ସେ ଦୁଇମ୍ବାଣି ଅଗ୍ନି ଏକବାରୁ ଲିଙ୍ଗ ଶରୀରକୁ
ଶାର କାଶ୍ୟା ଜମୁଦୟ ଅବ୍ୟ ମୁୟମ କରିବେ ଏ ଭାବ
କଲ୍ପ ପୂର୍ବଧୀନ ମେହି ଅଗ୍ନି ତାହାର ମେଧାମୁୟ
ଅଲେର ସ୍ଵ ବ୍ରା ଭାଗୀରାଜେ ନିର୍ମାଣ କରିବେହେ । ମେହି
ଶକାରେ ଦାଟିବ ମକଳ ଭାଗ ପରମପର ମାତ୍ରାଭାବେ,

ରୁକ୍ଷୀୟା ପାଦାରଣ ଘରଜ ଉତ୍ସବି କରିଛେ ।
 ସଥିରୁ ବିବେଚନା କରି ଯେ ଅହର ମଧ୍ୟ ଯତ୍ନ
 ହାରୋଜନିକ ଏବଂ ଜୁଗା ତଥା ଉତ୍ସବ ହାରୀ ଶହି
 ଅନ୍ୟାନ୍ୟକ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ବାହିର ଆଶାବିଦ୍ଧିରେ ହିଁ
 ଏବଂ କୁରିଯାଇଲେ, ଏବଂ ବିଶ ମଧ୍ୟ ଏବାପି
 କୋଣ ସତ୍ତର ଅବଶିଷ୍ଟି ନ ଯେ ତାହାର ହାରୀ ଏବଂ
 କୁତେର କିଞ୍ଚିତ୍ବୁନ୍ନାତ ଉପରେ ରାଖି ଦିଗେ ତଥିନ ଆ
 ଥାଏ ଏହି ସମ୍ମଦୟ ଅନୁଭବ କାଳୀନ ଅନୁଭବରଙ୍ଗ ଆ
 ଚର୍ଚ୍ୟ ମିଟ୍ରିତ ଏକ ପ୍ରକାର ଅନିର୍ବିଚିନ୍ତ୍ୟ ପାଇନ୍ଦ
 କେ କ୍ଷମିକରେ ଏବଂ ପ୍ରେମ ଓ ଫୁଲଙ୍କ ତା ରମେ ଏବଂ
 ହିଁଯା ପରମବଜ୍ଞ ପାରମେଷ୍ଟରେର ଅଶ୍ଵରଗୁଡ଼ିକରେ
 ହିତିଃ ୧୦ ପୃଷ୍ଠେର ଚିତ୍ର ଦ୍ୱାରା ଲାଗେଇଲା ଏବଂ
 ଏହି ପ୍ରକାର ପ୍ରକୃତ ବିଦ୍ୟା ତାହା ବ୍ୟକ୍ତ କରିଛେ
 ଅର୍ଥମ ହିଁତେହି । ଅଗ୍ନିଧୀର ଏକପ ଅଭାବ ସେ
 ପରମାର୍ଥ ଉପକାରେ ଯେ ଉତ୍ସବ ବୋଧ କ୍ଷେ. ତାହା
 ଦେଖିଲୁବେ ଓ କୋଣ କୁବୁର୍ବୁର୍ବ କରିଲେ । ୧୫ମାଣ୍ଡିଲ
 ହେଲି କହେଇ ପୂରକାର ଖଲ । ଏକ ମୃଗି ଯା ଆନନ୍ଦ
 ଆମାର ଦିଗେର ହାଦୟକେ ବ୍ୟଥିକାର କରେ । ସମ୍ମାନ

ହିତ କରୁଥିଲୁ ଅନୁଶୀଳ ବା କରି ତେଣାମେ ତୁ
ପଞ୍ଚୋତ୍ସବ ଅନୁଭବେର ପାଚାଶାହୀ ହିନ୍ଦୁ ପଥେ
ଅବଶିତ ହୁଯ, ଏଥୁତ୍ତ ତୁ ତୁ ବ୍ୟାହ ବର୍ତ୍ତମାନ
କାଳେର କାର୍ଯ୍ୟକେ ଭାବିଲା କରିଯା ଉପାଶିତ
ଶମ୍ଭୟେହି ସୁଧି ଭାବିତେ ପାରି । ପୂର୍ବେର ବିଜ୍ଞାନିକର
ପ୍ରକାଶ ପ୍ରତି ପୂର୍ବି କରିଲେ ମେହି ବିଜ୍ଞାନେ
କ୍ରେଷ୍ଟ ବୋଧନା ହିନ୍ଦୁ । କ୍ରିଏ ଗତ ଆତ୍ମଦିକେ ପୁରୁଷ
ବୀର ଆନ୍ଦୟନ କରେ ଏବଂ ଭବିଷ୍ୟତେ ମେହି ବୀର
ବାହ୍ୟ'ର ମିଳିତେ (ଆବକାଶକେ ଆତ୍ମଶବ୍ଦ) କରି
ତେ ପ୍ରବୃତ୍ତି ଜନ୍ମାଯା । ପୋପ ଲଙ୍ଘକ ଇଂଲଣ୍ଡିଆ
କବି କହେଣ ଯେ “ପୁରୁଷେର ଆଜିଚନ୍ଦନୀୟ ଯେ ଆମନ୍ଦ
ଉତ୍ସମ୍ଭବ ହୁଯ ମେହି ଶୁଖିହି କେବଳ ପୂର୍ବିନିର ଶୁଣ, ।
ଏହିଲେ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲତା ସାମାଜିକ ମନୋର ମହିତ ଉଜ୍ଜ୍ଵାଳେ
ଧିନକଣ ପ୍ରତ୍ଯେଦ ଜୀବିତେଛି, ଘେହେଭୁ ଉଜ୍ଜ୍ଵାଳା
ଯ ମଦ୍ୟର ମାଦି ମାଦକ ଅବ୍ୟବନହାର ଓ ଅନ୍ୟର
ହିତର ସୁଧ ଏବଂ ଦୁଷ୍କର୍ମ'ର ସଂଗ୍ରହୀ ହୁଏ, ବିଜ୍ଞାନ
ତଥିପରିବାତେ ଆମନ୍ଦ ଶୁକ୍ର ପୁରୁଷେର ଅନୁଗାମୀ
ହୁଏଯା ଧାର୍ଯ୍ୟ'ର ବ୍ୟକ୍ତି ଦର୍ଶନ ଧରୁନ୍ତକରେ ॥”

୧ ଗୀତ ।
ଶାଗିଳୀ ବିଦ୍ଵିଟି

ତାଳ ସତା

ତାହାତେ ଗୁଥିତ ହରେ ଆଜେ ତ୍ରିଭୂଷନ ।
କୁନ୍ତି ଗୁଥିତ ଯେମନ ଥାକେ ଶଲିଗଣ ॥
ବସନ୍ତପ ଡାଲେ ଥାକେନଃ ଚନ୍ଦ୍ର ମୁଦ୍ର ପୁତ୍ର । ୧୮
ମନୁଷ୍ୟ ଆତା କରେନଃ ମହି ଅଞ୍ଚଳ ସମାତନ ।
ଚତୁର୍ବେଦେବ ମଧ୍ୟରେ ହିତି ପୁଣବ କାପେତେ ।
ଶବ୍ଦ କାପେ ଗଗନେତେ । ସାହାର ଛାପନ ।
ପାର ଅଞ୍ଚଳ ପରମାତ୍ମା । ତିନି ଦର୍ଶ ମଯ କର୍ତ୍ତା ।
ସକଳ ତାହାର ସୁଭୂତା । ସର୍ବଶାସ୍ତ୍ର ନିଜପନ ॥

୨ ଗୀତ ।

ଶାଗିଳୀ ଦୀତ୍ତିନୀ ବାହାର ।

ତାଳ ଆଡ଼ାଠେକା ।

ଫଳତ ଜଗତ ମିଥ୍ୟା କିଛୁଇ ନହେ ଏତ୍ୟ । ୧୯
ବୈଦାତ ଶତେ କହିବେ ଏହି ନିରାପତ୍ର ॥
ତବେ ସେ ପଦ୍ମତ ମୃଦୁତ ମୃଦୁତି । ଦୀପମାନ କହିଲେ ମୃଦୁତି
କେବଳ ମରୀଚାକୃଷ୍ଟି । ମର ପଦ୍ମାଥ । ୨୦

ପ୍ରମୁଖଜୀବଙ୍କ ହୃଦୟ ଅନ୍ୟ ନିରାପତ୍ତି କୁଳ ଶ୍ରୀମତୀ

ଶାକା କ୍ରୀତେ ସେଥି ହୃଦୟ ରୁକ୍ଷତେ ମୁଦ୍ରା ॥ ୧ ॥

ଜୀବର ତୁମାତ୍ମକ ବୁଦ୍ଧିଃ ତୁ ନି କବେ ତତ୍ତ୍ଵାତ୍ମକ ।

ଦେଖେ ସତେଜ ନିର୍ବୁଦ୍ଧିଃ ମାନେ କୃତ କର୍ତ୍ତ୍ୟ ॥ ୨ ॥

୩ ଗୀତ ।

ଶାକା କାମାତ୍ମକ ।

ତାଲ କତାନା ।

ଅତୀତ ଅ ଦୟା ବସି କହିତେହ ଭାବାମୟ ।

ଦେଖ ଦେଖି କାତନ୍ତୁ ତୁ ହୃଦୟେ ହ ଆମାର ଶରୀର ॥

ହୃଦି କାର ପୂର୍ବପରିର ଏବେ କାର ଛିଲ କାର ।

କାର ହୃଦୟ ଇହାର ପରିଷ ବୀବିକୁ କର ଶୂନ୍ୟ ।

ମୋ ଦେଖି ତୋମାର ଘରୀବ କାହା । ଶରେ ଯେବେ ଛାଯା

ଛାତି ବାର ନହେ କାହାରେ ଗା । କିନ୍ତୁ ତମ ଉଦ୍‌ଦିଗ୍ବଳୀ

ମାତ୍ର ଆପନାର ମେହି କହିଛ ଆମାର ଶୂନ୍ୟ

କି ଆକ୍ରମ କରିଛେ ମୋହି ଯେବେ ନାଗପାଞ୍ଚ ସଂକଳ-

ଇଣି ପାଦିଗ୍ରୀ ଅବେ ଥ ମୁହଁ ମାତ୍ରାପାତ୍ର ।

